

Serie nouă
iunie 2010

6

(CVIII)

36 pagini

9 lei

Am

MUZICALĂ

ACTUALITATEA

REVISTĂ LUNARĂ A UNIUNII COMPOZITORILOR ȘI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA

Din sumari:

*Horia Andreescu -
DA muzicii românești contemporane*

Oltea Șerban Pârâu răspunde

*Maestri: Giulietta Simionato,
Dietrich Fischer-Dieskau*

Eurovision 2010

Festivalul "George Grigoriu"

Noutăți pe mapamond

În imagine: Irinel Anghel
director artistic al Festivalului
Săptămâna Internațională a Muzicii Noi

Fulgurații

Liviu DĂNCEANU

Se poate spune că un artist renunță mai mult sau mai puțin la bunăstarea biologică, pentru a inaugura, cu fiecare demers creator, privațiunea metafizică. Giambattista Vico observă că operele de artă sunt mitologii care dezvăluie adevărurile ultime ale condiției umane, adevăruri amorsate și prin antrenament metafizic. Un antrenament grație căruia artistul pierde în mod deliberat lupta dintre dorința de obiectivitate caracteristică, bunăoară, științei, și acea inevitabilă subiectivitate înmugurită în produsul artistic. Aceasta pentru că știința este în stare să se lipsească de eu, iar arta nu poate. Pe de altă parte, conform dialecticii lui Kirkegaard, cu cât ne cufundăm mai abtîr în propria noastră inimă, cu atât mai lesne ajungem la inima celorlalți. De aici potențialul de universalitate al artei. Știința accede la universal prin rațiune; arta – prin inimă.

Dintre toate artele muzica are în ființa ei cea mai mare concentrație de raționalitate (exceptând, poate, arhitectura). Îndrăznesc să constat că muzica savantă este arta cea mai sensibil egal depărtată/apropiată de spirit și materie, de inimă și minte, de suflet și trup. (Dincolo de acel amestec vehement de idei și sânge, de iubire și ură, mit și ficțiune, speranță și vis, în baza căruia se fundamentează rețetarul uzual al tuturor limbajelor artistice). În antichitatea greacă, de pildă, muzica era, într-un fel, și știință, și filosofie, și chiar religie. Ea nu constituia doar expresia frumoasă (estetică) și adevărată (etică) a întreprinderilor creatoare, ci și un exercițiu indispensabil de prospectare și aprehendare a cosmosului. Poezia, pictura, dansul, tragedia erau, prin excelență, refractare oricărei tentative de raționalizare, iar logica lor sfida, în bună măsură, categoriile logicii aristotelice ori dialectice. Muzica, nu ! Prin muzică secole de-a rândul specia umană a cutezat inițierea în tainele universului fizic (fie el tangibil sau intangibil). Probabil de aceea arta sunetelor l-a condus pe om către bazele ultime ale condiției lui imanente, care dăinuie mai presus de epoci și culturi.

Ce altceva își propune o capodoperă renașcentistă, barocă, clasică ori romantică decât să armonizeze lumea rațiunii cu cea a inspirației iraționale, universul științei cu cel al creației artistice, microcosmosul cu macrocosmosul, mentalul cu senzorialul, luciditatea cu emoția, originalitatea cu tradiția, concretul cu abstractul, omul cu umanitatea. Totul mai presus de timp și spațiu, dincolo de istorie și geografie. O armonie aflată permanent sub dictatura dorinței de a căuta excelența și perfecțiunea.

Pe măsură ce se apropie de moarte, omul resimte tot mai irepresibil vecinătatea pământului. Dar nu numai a pământului în general (țărâna întrupării), ci și a petecului infim unde și-a trăit copilăria și și-a instaurat magia. Tot așa și cu arta sunetelor care, pe de o parte, îmbătrânind, ineluctabil, ancorează din ce în ce mai frecvent în solul unei substanțialități fizice (acustice), atavice (concrete) și gregare (iraționale). O dovedește creația muzicală a ultimelor decenii, tot mai aplecată înspre relevarea materiei sonore, a uneltelor de prelucrare, precum și de marketingul produselor (estetica de tip fusion, fractalismul, neoexpresionismul). Pe de altă parte, aidoma moșneagului nostalgic, râvnitor la timpul și locul unde și-a consumat copilăria, muzica savantă actuală re-memorează, chinuindu-se să re-trăiască, experiențe traversate grațios și glorios în existența ei milenară (bunăoară, repetitivismul, minimalismul, neoconsonantismul, neoromantismul, muzica arhetipală). E ca și cum arta muzicală a intrat într-o prelungă siestă de iarnă, zămislițoare de vise, deopotrivă angoasante și fascinante, ce anunță

trezirea într-o melancolică maiestate, dar și într-o proximă și implacabilă finitudine.

Istoria muzicii poate fi citită și ca o carte de bucate, în care „specialitățile casei” convoacă delicii sau, dimpotrivă, repulsia degustătorilor obișnuiți ori de ocazie. Fiecare perioadă a evidențiat o dominantă etnică așa cum fiecare neam vine la o cină comună (ecumenică) cu preparatele lui tradiționale. Ars Antiqua și, ulterior, Ars Nova, s-au prezentat, din această perspectivă, ca niște bucate tipic franțuzești (Leonin, Perotin, Machault), Renașterea vocală, cu polifonia ei superpozițională s-a bazat în proporție covârșitoare pe gusturile și mirosurile specifice mâncărilor neerlandeze (Dufay, Ockeghem, Josquin, Sweelinck, Lassus), Barocul instrumentat s-a remarcat prin condimentele recoltate din peninsula italică (Merulo, Albinoni, Marcello, Tartini, Vivaldi), Clasicismul a avut savoarea și eleganța

ländler-ului austriac (Dittersdorf, Haydn, Mozart), Romanticismul s-a impus prin angajamentul împins până la îngrâncenare propriu spiritului nibelungic (Brahms, R. Strauss, Wagner), în timp ce expresionismul cu derivatele lui hiper-raționaliste a constituit apanajul creatorilor evrei mereu disponibili la piruetele abstracționiste (Schönberg, Stravinski, Ligeti). Nimic exclusivist în toată această bucătărie în care, dincolo de identificarea și personalizarea nuanțelor și accentelor, a funcționat un permanent regim de influențare reciprocă generatoare de o gastronomie pe cât de râvnită, pe atât de gustată.

DIN SUMAR

Aniversare O. Nemescu	2-3
Da, muzicii românești	3
Interviu cu O. Ș. Pârâu	4-5
Paris, mon amour	6
Royal Fashion	7
Maeștri internaționali	8
Joshua Bell	10-11
Staatsoper München	13
Universitaria	14-15
Aniversare Dimitrie Cuclin	16
Punctul pe jazz	19
Eurovision 2010	20-23
Festivalul “George Grigoriu”	24-26
Gala premiilor de jazz	28
Femina	29
Turneu național Fuego	31
Protecție muzicală	36

Icoane pe portativ

Dintru început îmi voi cere iertare pentru stângăciile de exprimare sau incoerențele ce s-ar putea să se strecoare în această „cronică” de concert. N-am mai scris până acum despre concerte și nu intenționez să o mai fac nici de acum încolo. Acest gen de consemnare este o excepție în ce mă privește și este datorată unui entuziasm și unei trăiri de care nu avem parte în fiecare zi. Uneori, nici într-o viață întregă. Și ar mai fi un motiv pentru care îmi asum riscul de a greși: acela că muzica lui Octavian Nemescu, fiindcă despre ea va fi vorba în rândurile următoare, este o muzică vizuală, ritualică și inițiativă. Se înrudește în chip subtil cu arta arhaică și recurge, în egală măsură, la suprapunerile temporale ori la ieșirile din timpul profan prezente în reprezentările sacre.

Fiind doar un ascultător mai mult sau mai puțin avizat, îmi imaginez totuși că, înainte de a fi pusă pe note, orice muzică răsună mai întâi în mintea celui ce o compune. Compozitorul o aude primul, înainte ca ea să fi fost interpretată de cineva. De aceea, cred că ceea ce percepe Octavian Nemescu înainte de a-și așterne muzica pe portativ e un fel de simfonie celestă. Aude și încearcă să ne facă apoi și pe noi să auzim murmurul cosmic, sunetele ce au însoțit gesturile lui Dumnezeu în zilele dintâi ale Creației și șoaptele îngerilor, ba chiar ceva ce este cu totul neobișnuit: tăcerea lor.

În săptămâna mare, pe 30 martie 2010, la Studioul de Operă al Universității Naționale de Muzică din București a avut loc concertul omagial Octavian Nemescu, prilejuit de aniversarea celor 70 de ani împliniți de maestru. Două piese din bogata sa creație, „Beit Sonorum” și „Finalis Septima” au fost interpretate de Ansamblul Archaeus, dirijat de Liviu Dăncănu. O a treia compoziție cu titlul „Tri Son”, pentru doi percuționiști, a fost interpretată de ansamblul „Game” (Alexandru Matei și Sorin Rotaru). Compozițiile de după 1993 ale maestrului Octavian Nemescu au indicații de oră. Adică, se recomandă interpretarea și audierea lor la anumite ore ale zilei. De pildă, piesa intitulată „Beit

Sonorum” e compusă pentru ora 6 dimineața, în timp ce compoziția „Septuor” e gândită pentru ora 4 dimineața, iar „Trio” pentru ora 2 din noapte. Octavian Nemescu a compus și un „Quartet pentru miezul nopții”. Orele nu sunt întâmplătoare. Ele au legătură cu ritmurile vitale, cu momentele aurale, dar și cu istoria sacră. Compoziția pentru șase percuționiști intitulată „PhosisTriPercMetaMor” e scrisă pentru ora 3 noaptea, ceasul când a fost pentru prima oară bătut Mântuitorul Iisus Hristos în curtea arhiereului.

Neobișnuită, subtilă, stranie și contradictorie, e muzica lui Octavian Nemescu, în mod sigur, chiar și pentru cei mai avizați ascultători. În interpretarea de excepție a celor două ansambluri, Archaeus și Game, toate virtuțile acestei muzici sunt exaltate la cote maxime. Și aceasta fiindcă muzicienii performeri, vechi prieteni și colaboratori ai maestrului nu s-au mulțumit să interpreteze pur și simplu o partitură, ci au încercat să-i pătrundă dimensiunea subtilă. Astfel, concertul omagial dedicat lui Octavian Nemescu a fost mai mult decât un spectacol, a fost o experiență spirituală trăită într-un spațiu dedicat doar experiențelor estetice.

Particularitatea cea mai pregnantă a muzicii lui Octavian Nemescu este prezența benzii – *background*, personajul principal al compozițiilor sale. Ani de-a rândul, îmbinând experimentarea celor mai noi tehnologii în domeniul înregistrărilor sonore cu întoarcerea la arhetipuri, (un fel de căutare tenace și febrilă a obârșiiilor sunetului), maestrul a creat benzi sonore de pe care urechea percepe armonii stranii și sunete neobișnuite, negândite, nemaiauzite și neimagineate). Interpretarea muzicienilor se suprapune peste aceste benzi iar rezultatul e mai mult decât un recital, e un spectacol de tip *happening*. În această ordine de idei mi-e greu să-mi imaginez că muzica lui Octavian Nemescu poate fi percepută identic când e imprimată și când e interpretată *live*, performată pe scenă în fața ochilor spectatorului. E o muzică ce se lasă trăită și prin vedere, nu doar prin auzire.

Prima piesă interpretată de Ansamblul Archaeus, „Beit Sonorum”, e compusă dintr-o alternanță de lungi tăceri active cu intervenții minimale ale instrumentelor și cu inserții vocale, la fel de scurte și de minimale ale instrumentiștilor. O tensiune diafană născută din elemente auditive ce sugerează sunetul tăcut al universului îl pun pe spectator în stare de veghe (priveghere) iar sugestia unei Geneze derulate sub ochii spectatorului (auditoriului) atinge cele mai profunde resorturi ale spiritului.

Nu numai piesa aceasta, ci și cea de a doua „Tri Son”, ca și cea de a treia „Finalis Septima” au ca rezultat experiența unei ieșiri din timpul și spațiul profan. Valențele lor inițiatice sunt evidente. S-a spus, pe drept cuvânt, despre Octavian Nemescu că este un

Da, muzicii românești

Horia ANDREESCU

Spun DA muzicii timpului nostru. O spun de când mi-am început cariera de dirijor la Ploiești și o spun și astăzi. Este un DA spus, cu precădere, muzicii contemporane românești. Există aici multă valoare pe care m-am străduit, după puterile mele, s-o pun în evidență. **Cu titlul de exemplu,** m-aș referi la Integrala ENESCU pe CD pentru firmele Olympia și Electrecord, la multe din cele peste 10.000 de minute aflate sub semnătura mea în Kardex-ul Radiodifuziunii Române, apoi la înregistrările de la Radio Berlin, WDR-Köln (Enescu, Bentoiu, Silvestri, Berger), opusuri prezentate în concertele mele din străinătate: la Viena, Köln, Berlin – Aurel Stroe, C.D.

Photo: Mihai Cosma © 2010

Georgescu, la München – Niculescu, Vieru, Enescu, la Schwerin – Ștefan Niculescu, Ioachimescu, Olah, Bentoiu, Capoianu, în Japonia – Enescu, Doru Popovici, la Sofia – Dan Dediuc, la Bruxelles – Olah și multe alte lucrări în diferite orașe. Spun DA și multor prime audiții ale unor piese românești, dar și altora, semnate de compozitori străini, dirijate chiar în străinătate, ca de pildă la Viena – un opus de Kurt

Schwartzig, la Berlin – George Katzer și Rodion Șcedrin, la Amsterdam – Geza Fried, la Copenhaga – Ingve jan Trede și Siegmund Krause, etc.

Socotesc Filarmonica “George Enescu” un vârf al artei interpretative muzicale românești. Cunosc Orchestra, cunosc corul, cunosc soliștii și cunosc și publicul acestei orchestre. Știm cu toții că aici și-au făcut loc mai greu și mai rar muzica nouă românească și cea din alte țări. Situația e întrucâtva asemănătoare cu cea de la filarmonicile din Viena, Berlin, Londra, New York, de la NHK – Tokyo, etc.

Se spune: publicul nu înțelege această muzică, nu o simte, nu o vrea. Există public și public. Dar nu fac parte oare din ceea ce numim „public” și cei mulți care citesc cu pasiune literatura nouă, cei care urmăresc filmele proaspete și nu sunt destui și cei interesați să cumpere arta plastică a zilelor noastre? Lăsăm la o parte „criza”.

Excelent interpretată, muzica numită contemporană – aleasă cu multă atenție – face din festivalul WIEN MODERN, una din manifestările foarte gustate ale Vienei. Buna publicitate își are și ea contribuția la acest succes. Această muzică fiind, de fapt, expresia pulsului, a tensiunilor vieții noastre, mă voi preocupa mai mult de inserția ei în programele mele de la Filarmonica bucureșteană, cu nădejdea că voi reuși să sporesc atât interesul interpreților, cât și al melomanilor pentru creația contemporană.

Împreună cu Universitatea Națională de Muzică, Filarmonica dispune de un suport tineresc în dublă ipostază: cea de interpreți și cea de melomani prezenți la concertele în care se cântă această muzică, neapărat selecționată cu pricepere. Iată și perspectiva Filarmonicii de a răspunde menirii ei formativ-educative. Festivalul “George Enescu” a devenit un „brand” pentru România. Mulți dintre ziariștii străini invitați la acest festival urmăresc cu mirare, dar și cu multă admirație, ce poate face România muzicală pentru înfățișarea identității sale culturale contemporane.

Am ținut să-mi exprim în aceste pagini convingerea că în Ateneul Român se poate deschide mai larg poarta cunoașterii și prețuirii culturii muzicale contemporane.

Luiza BARCAN

fel de șaman. Eu cred că este chiar mai mult decât atât. Este un maestru al inițierilor într-o dimensiune spirituală greu de definit în prezent dar ale cărei resorturi vin de dinainte de nașterea timpului. Octavian Nemescu este un fel de „duhovnic” pentru că muzica sa se naște ca o experiență a întâlnirii materiei cu extrasenzorialul, împărtășită și transmisă apoi celor ce au ochi și urechi duhovnicești.

Îi datorez profesorului și muzicianului Alexandru Matei, creatorul ansamblului de Percuție Game, întâlnirea cu muzica unui maestru contemporan a cărei operă transcende dimensiunea estetică, îndreptându-se cu pași siguri și neabătuți spre o formă înaltă de spiritualitate. Îi datorez maestrului Nemescu deschiderea prin auz a unor ochi ce au perceput, fie și pentru timpul limitat al concertului, o dimensiune paralelă și nematerială.

E surprinzător, poate, pentru tipurile de prejudecăți mai vechi sau mai noi că muzica contemporană, unde percuția are un rol important, reușește să evoce și să actualizeze începuturile, timpul zero, adică acel moment de încremenire ce precede Geneza. Cam pe aici ne poartă muzicile lui Octavian Nemescu, un fel de icoane pe portativ.

Oltea Șerban Pârâu

răspunde la obiecțiile compozitorilor

Mihai Cosma: *În iunie 2010 se împlinește un an de când ați preluat funcția de director artistic al Orchestrelor și Corurilor Radio, alături de poziția de redactor șef al postului Radio România Cultural, pe care o dețineți de 5 ani. Ce modificări ați simțit nevoia să faceți în domeniul Formațiilor Muzicale, din punct de vedere managerial și administrativ ?*

Oltea Șerban Pârâu: În primul rând, este important să menții continuitatea, să nu creezi întreruperi, pentru că stagiunile decurg într-un flux oarecum previzibil. Cred că am reușit să fac acest lucru, majoritatea concertelor antamate de managementul anterior fiind păstrate. Schimbările sunt permanente în vremurile noastre, dar cele interne nu sunt interesante pentru public. Ceea ce poate vedea publicul nou acum, după un an de activitate a mea în acest post, se regăsește în câteva elemente: sala renovată (dar și aici, totul s-a pornit cu mult timp înainte și a fost o inițiativă a managementului general al Radiodifuziunii Române), vânzările on line ale biletelor la concertele noastre de la Sala Radio prin Eventim (sistem care a generat din prima lună de funcționare dublarea numărului de bilete vândute față de perioada similară din 2009 și triplarea încasărilor, facilitățile pentru pensionari fiind păstrate), o manieră de publicitare a concertelor mult mai intensă prin toate metodele neconvenționale, de la PR la rețelele de socializare de pe internet etc. Poate că elementul cel mai important este un alt mod de lucru, mai puțin îngrijorat în fața schimbărilor care ne domină viața în această perioadă.

M.C.: *După cum știm, repertoriul se pregătește cu mult timp înainte; în aceste condiții, ați mai putut face schimbări în stagiunea 2009/2010 ?*

O.Ș.P.: Câteva schimbări am mai putut face, fie în cazul unor concerte care nu se ridicau la nivelul orchestrelor noastre, fie în locurile unde au mai apărut indisponibilități, sau programul nu era finalizat, cea mai semnificativă dintre contribuțiile mele din stagiunea 2009-2010 fiind prezența mezzosopranei Ruxandra Donose la final de mai pe scena Sălii Radio, la 8 ani după ultima evoluție în vocal-simfonic la București. Altfel, am încercat să mențin numele mari în program, cu toată perioada financiară extrem de grea prin care trecem și care nu s-a încheiat. De asemenea, alte noutăți de care m-am ocupat în mod direct au fost concertul de inaugurare a orgii Sălii Radio recent renovate sau organizarea Festivalului Internațional de Bandoneon și Acordeon, ce s-a finalizat cu un mare succes de public.

M.C.: *Cum va arăta noua stagiune? Veți tine cont de sugestiile compozitorilor, care semnalează prea puțină muzică românească la orchestrele radio?*

O.Ș.P.: Mă bucur că pot lămuri un lucru care ține de o informare inexactă sau incompletă a colegilor mei din Uniunea Compozitorilor. Și voi încerca să ofer cifre. Pe parcursul stagiunii 2009/10 promovarea creației

compozitorilor români din diferite generații a rămas una dintre prioritățile strategice. Concertele au avut loc atât la Sala Radio, cât și la Timișoara, Frankfurt sau Roma. Din totalul de aproximativ 50 de lucrări românești care se regăsesc în programele Orchestrei Naționale Radio, Orchestrei de Cameră Radio, Corului Academic Radio, Corului de Copii Radio și recitalurilor, 21 au fost prime audiții absolute. Și nu ne-am referit aici la Big Band și la Orchestra de Muzică

Populară deoarece ponderea muzicii românești în cazul lor este foarte mare. Deși toate acestea informații sunt accesibile pe site-ul orchestrelor, se pare că este necesară o privire recapitulativă, deoarece nu toți compozitorii frecventează concertele noastre. Pot oferi și alte detalii. Dacă ne referim la lucrările clasice ale muzicii românești, putem remarca faptul că Orchestra Națională Radio a cântat sub bagheta lui Cristian Mandeal la Alte Oper din Frankfurt în toamna anului 2009 *Suita I* și *Rapsodia I* de Enescu, dar și *Capriciul român pentru vioară și orchestră* de G. Enescu/ C.Țăranu, iar în decembrie la Sala Auditorium din Roma *Izbuc de Marțian Negrea* și *Rapsodia a II-a* de Enescu. Tot în programul Orchestrei Naționale Radio din această stagiune s-au găsit Lucian Zbarcea – *Suita de balet*, Dan Dediu – *Hecatomba*, Adrian Enescu – *Domino* – concert pentru percuție și orchestră, Dan Dediu – *Rain Music*, *Händel in Macondo* pentru taragot și orchestră (dirijor Radu Popa), Diana Rotaru – *Corale și cutii muzicale* și Doina Rotaru – *Simfonia a II-a* (dirijor Christian Badea). Orchestra de Cameră Radio și-a legat numele de prima audiție a monodramei pentru soprană și orchestră *Salbe...* de Felicia Donceanu (dirijor Tiberiu Soare), de *Extaze*, *Omagiu lui Yannis Xenakis* de Marcel Spinei, George Balint – *Telos* – *In Memoriam Ștefan Niculescu*, *Crăiasa Zăpezii* de Liana Alexandra, toate acestea fiind programate în concertele obișnuite de stagiune. Trebuie să adăugăm aici muzica românească din concertele Corului Academic, Corului de Copii, din recitalurile soliștilor, plus lucrările și aranjamentele semnate de muzicieni români care nu sunt membri ai UCMR. Nu în ultimul rând, trebuie să

semnalăm contribuția Orchestrelor și Corurilor Radio la a douăzecea ediție a Săptămânii Internaționale a Muzicii Noi, care poate fi asimilată celui mai consistent aport al unei instituții muzicale din România la nivelul istoriei de două decenii a acestui festival. Probabil că pentru continuarea acestei colaborări este necesară o atmosferă de deschidere reciprocă între UCMR și Radio România prin Orchestrele și Corurile Radio, Radio România Cultural și Radio România Muzical și mai ales o opțiune pentru comunicare și pentru aprecierea elementelor pozitive din ambele părți (care cel puțin la nivelul conducerii instituțiilor a fost constantă).

M.C.: Au fost voci care au comentat selectarea a doi dintre noii soliști ai Orchestrelor și Corurilor Radio din cadrul... aceleiași formații, Romanian Piano Trio, cu care dvs. aveți și alte proiecte. Este loc de subiectivitate în luarea unor asemenea decizii ?

O.Ș.P.: Violonistul Alexandru Tomescu este solistul nostru concertist de opt ani. Pe parcursul anului 2010, i s-au alăturat și în această postură, dar pentru perioadă determinată, colegii lui pianistul Horia Mihail și violoncelistul Răzvan Suma. În nume personal nu am avut proiecte cu *Romanian Piano Trio*, dar Radio România a avut bucuria să se alăture inițiativelor lor muzicale și sociale prin România Cultural și România Muzical. Orientarea managementului actual al Radio România către schimbare, către susținerea tuturor inițiativelor particulare cu impact cultural la nivel național a făcut ca această asociere să fie cu totul firească. Notorietatea celor trei muzicieni asociată notorietății Radio România cred aduce numai beneficii Orchestrelor și Corurilor Radio și mai ales impactului național al instituției noastre care se întâlnește, iată, cu anvergura turneele naționale ale *Romanian Piano Trio*. Așadar, nu văd unde ar putea fi vorba despre subiectivitate.

M.C.: Știm că orchestrele tânjesc după turnee, pentru a câștiga astfel bani în plus. Care au fost și care sunt proiectele în acest sens?

O.Ș.P.: Nu știu dacă banii sunt aspectul cel mai important. Prin turneele – scurte, dar prestigioase – pe care Orchestra Națională Radio le-a avut în stagiunea 2009-2010 cred că muzicienii din radio au câștigat în

primul rând o încredere în forțele proprii care pâlise în ultimul timp. Frankfurt – Alte Oper, Roma – sala Auditorium, Timișoara – Sala Capitol și Shanghai – sala Auditorium (care va urma în iulie 2010), un turneu pe anotimp, putem spune. Au fost concerte în fața unor săli mari și pline, care au dat satisfacție unei orchestre cu o medie de vârstă relativ scăzută, care avusese destul de puține ocazii de a se afirma în formula actuală. Stagiunea următoare conține și ea proiecte de această natură, dar prefer să nu le dezvălui deocamdată. Ziua României la Expoziția Mondială de la Shanghai – 29 iulie 2010 este primul reper confirmat.

M.C.: În afară de promovarea prin radio, ați imaginat vreo metodă de a fi în atenția presei? Și cea de specialitate și cotidienele naționale... Mă refer în special la comentarii și cronici, nu la anunțurile de concerte.

O.Ș.P.: După cum se știe, comentariile și cronicile despre concerte de muzică clasică sunt foarte rare în cotidiene și ocazionale în revistele de cultură. Asupra independenței editoriale nu ai cum să acționezi prin nici un fel de metode, fie ele oricât de imaginative, așa că efortul meu și al echipei cu care lucrez a fost în primul rând unul de a atrage atenția presei privind concerte, prin afișe mai atractive, prin comunicate care să scoată în evidență elementele de noutate sau repertoriul ambițios. În rest, m-am bazat în permanență și mă bazez în continuare pe o abordare a colegilor mei similară cu aceea pe care o am eu în calitate de critic muzical în cazul celorlalte instituții de concert și spectacol. Dacă există elemente care trebuie apreciate, criticii o vor face, nu vor avea nevoie să îi invit eu să o facă, deoarece au suficientă experiență pentru a sesiza diferențele.

M.C.: Iar în ceea ce privește Radio România Cultural?

O.Ș.P.: Legătura cu muzica este mai mică în cazul RRC, deoarece ne referim la cel mai „vorbit” post de radio din FM-ul românesc, comentariul despre muzica nouă românească fiind foarte prezent în programele noastre, dar rolul promovării susținute a muzicii românești revenind postului complementar, România Muzical. Totuși, vorbesc cu plăcere despre faptul că ponderea creației românești (fie că vorbim de teatru, literatură, muzică sau alte arte) și a comentariilor privind creația românească este covârșitoare, ajungând uneori spre 80%. În ultimii cinci ani am susținut puternic creșterea atenției acordate creației contemporane. Eminescu, Sadoveanu, Caragiale rămân elemente nelipsite din programele noastre, dar cu siguranță Mircea Cărtărescu, Nora Iuga, Radu Afrim, Alexandru Tocilescu, Cristian Mungiu, Corneliu Porumboiu, Dan Perjovschi sunt nume prezente mult mai frecvent în programele Radio România Cultural acum decât în urmă cu cinci ani.

Un interviu de **Mihai COSMA**

Paris, mon amour

Parisul a venit la București, zilele trecute, pe calea muzicii. Într-un cadru nou, neconvențional, cu mese, cupe de șampanie și tartine cu icre roșii, s-au plimbat printre bucureșteni Edith Piaf, Charles Aznavour, Joe Dassin, Jacques Brel și alți nemuritori exponenți ai chansonetei și ai unei capitale boeme. Conduși, pe firul unei acțiuni simple dar sugestive și bogat exprimate, de regizorul Răzvan Dincă, „boemii” Teatrului Național de Operetă „Ion Dacian” au plasmuit atmosfera cartierului latin la București, creând imagini sau tablouri sonore și trezind nostalgii unui public care a umplut până la refuz spațiul

amenajat cu gust și cu fantezie, în vederea prezentării unui spectacol care... nu este spectacol, ci o incursiune în vis. Într-un vis cu ochii deschiși, povestit de regizor și de actori, cântat, dansat, jucat într-o atmosferă splendid desenată cu spoturi de lumini, conduși de un flașnetar care însoțește tineri îndrăgostiți, jongleri, acrobați, mimi, magicieni, balerine, cocote etc., totul fiind scăldat în muzica celor mai caracteristice cântece franțuzești (deopotrivă ca melodii și ca texte).

Dirijorul spectacolului, Lucian Vlădescu, a rearanjat piese făcute celebre de artiști ca cei mai sus-amintiți dar nu numai, nelipsind șlagărele lui Gilbert Bécaud, Patrick Bruel, Salvatore Adamo, Joseph Kosma, Toto Cutugno – crema chansonetei și simboluri ale Parisului, încununată (cum altfel?) cu French Can-Can. În aceste iscusite redimensionări sonore orchestra este concentrată la esență iar soliștii sunt însoți de personaje ce alcătuiesc un grup de „backing vocalists” în care frumusețea fetelor completează ideal efectul intervențiilor sonore.

Cel mai mare risc pentru o asemenea realizare a fost depășit cu brio: interpretarea vocală a soliștilor Operetei a fost, în general, de mare clasă, în condițiile în care „originalele” ne-au intrat în sânge în tălmăcirii muzicale faimoase și aproape de neegalat, așteptările publicului fiind deci enorme.

O voce caldă și pătrunzătoare, dublată de o dicție ireproșabilă, a arătat Tina Munteanu, după cum și evoluția vocală (din nou bravo pentru pronunție) și actoricească a lui Cătălin Petrescu a fost fără cusur, cei doi fiind, după părerea mea, capetele de afiș ale distribuției. După așa un început mărturisesc că m-au surprins anumite apariții situate sub acest standard, cel mai sec și mai nemuzical fiind Matei Nicolescu.

Apoi (mai ales în condițiile unei concurențe greu de ținut în frâu), costumația prea libertină a Biancăi Ionescu nu i-a fost favorabilă, după cum nici Daniela Vlădescu sau Gladiola Nițulescu nu s-au impus la nivelul cerut de un spectacol de top, toate trei făcând însă eforturi meritorii de a se apropia de ștacheta celor mai reușite secvențe, după cum a fost cazul și cu Adriana Butoi. Poate în mod neașteptat pentru unii, Ernest Fazekas și „veteranul” Daniel Eufrosin au izbutit momente de neuitat, trăirea adevărată și forța de comunicare depășind orice bariere legate de voce, de tentația asocierii cu rolurile comice (pentru cel dintâi), de „rangul” de decan de vârstă al celui de-al doilea sau de emoția concurării cu celebrele interpretări franțuzești originale ale unor cântece precum *Ne me quite pas*, *Salut* sau *Les Feuilles mortes*. Cu farmec, cu umor, cu ghidușie și exuberanță au apărut Adrian Nour, Eduard Adam și Alexandra Savu, pe linia aprecierilor pozitive înscriindu-se și Florin Budnaru (întrucâtva dezavantajat de piesa aleasă) și Silvia Șohterus.

Spectacolul câștigă mult datorită creării unei **echipe** perfect închegate pe scenă, soliștii, coriștii și balerinii evoluând împreună, în interacțiune, cu naturalețea sinceră și deloc mimată a unor întâlniri... pariziene, prezențele lor fiind potențate din plin de costumele Oanei Botez și de decorul minimal dar îndestulător și bine echilibrat semnat de Sabina Spătaru.

Un sincer bravo întregii echipe! Și o la fel de sinceră recomandare pentru spectatori: mergeți la Paris, pe B.dul Nicolae Bălcescu Nr. 2, intrarea TNO, și veți petrece două ore de emoție și nostalgie, binevenite și feerice.

Mihai COSMA

ROYAL FASHION

La Teatrul Național de Operetă „Ion Dacian”, pe 10 mai (ziua regalității) a avut loc o premieră, teatru-dans, la care am uitat să respir. Și deși obișnuiesc să iau parte la majoritatea evenimentelor artistice din zona cultă: operă, balet, concert, teatru, de aici sau din lume pe cât posibil, vizionarea lor suportând astfel în mintea mea comparația, nimic nu anunța surpriza, până la șoc, fast cerebral, de acum, șoc care a de-zăgăzuit toate emoțiile, dându-mi senzația că timpul s-a oprit în fața acestui spectacol incomparabil și unic.

Echipa creativă de elită: Dan

În prim-plan, Adrian Nour

Photo: Mihai Cosma © 2010

Asasinarea familiei Țarului

Photo: Mihai Cosma © 2010

Puric (scenariul și regia); Traian Vlaș (coregrafie), Doina Levintza (scenografie), Corina Grămoșteanu (light-design) și componenții departamentului de balet (și nu numai, căci una dintre vedetele serii a fost actorul Adrian Nour, **n.red.**) al teatrului în cauză, care surclasează tot ce am văzut în domeniu în ultimele stagioni, a oferit o seară excepțională în care pagini din istoria protecției valorii, frumosului, a calității vieții și sensibilității umane, puse în balanță, fin sugerată, cu gregarul vieții, cu întunecimea și

dezordinea-i stăpânitoare, dezvăluie ca singură lumină recunoașterea spiritualului în marile figuri imperiale și regale, singurele care după câte știu au rămas demne în istorie. Succesiunea și focalizarea diferitelor momente te

lasă fără grai. Iar realizarea în totalitate nu arată nimic din ceva văzut, ci mai degrabă este ca un râu de foc peste o scintilație de inteligență artistică, dincolo de orice imaginație pre-existentă, ca formă și fond.

Este o dovadă că în R o m â n i a

există, în ciuda tuturor motivațiilor dezonorante, personalități artistice creatoare care nu numai că nu-și pleacă fruntea în fața urâtului și a mizeriei, dar care se infiltrează din primul moment în egală măsură în minte, conștiință și trăire, convertind-o la bine și luminos. Înduioșător, copleșitor, trist, vesel, pigmentat cu momente de haz și umor, din care nu s-a omis nici cizma ce a călcat fără să poată strivi calitatea, cu întâmplări din istorie concluzionate în fermecătoare stop-cadre, sensibile aluzii la ținuta și morala aristocrată, care chiar izgonită în cutia muzicală, tot atrage și deschide drumul speranței prin magnetismul ei.

Sunt doar câteva

flash-uri din spectacol. El nu se poate povesti. Trebuie văzut și trăit. Vă îndemn s-o faceți. Personal, consider „Royal Fashion” revelația stagiunii în curs, de fapt spectacolul care a scos la vedere, pe lângă tot ce am amintit, și disponibilitățile artistice expresive, aproape fără limite, a departamentului de balet. După această seară, tot mai mulți, timid sau încrezător cu sau fără jeans, cu sau fără strasuri, rămân pe gânduri, iar parte din ei se înclină în

fața calității. Åsta este marele câștig.

Doina MOGA

Giulietta Simionato

100 de ani de operă

Giulietta Simionato, una dintre cele mai distinse voci ale operei italiene, s-a stins din viață pe 5 mai la Roma, cu o săptămână înainte de a împlini 100 de ani! Un simbol al artei lirice, un adevărat liant cu trecutul glorios al operei italiene: mezzosoprana a cântat în *Cavalleria Rusticana* sub bagheta compozitorului Pietro Mascagni în 1940.

Personalitate optimistă, zâmbitoare, având o statură minionă (1,50 m), uimea întotdeauna prin expresivitatea și puterea vocii sale. Ajutată și de un timbru unic, vibrant, era deosebit de admirată de către colegi, dar și de public pentru entuziasmul ei, spiritul umoristic și profesionalismul de care dădea dovadă în abordarea rolurilor sale.

După studiile muzicale în Rovigo și Padua, Giulietta Simionato a debutat la teatrul Montagnana (1928), în *Rigoletto* de Verdi. Deși în primii 15 ani din cariera sa a primit numai roluri mici care nu o avantajau, începând cu anul 1940 recunoașterea valorii sale a sporit treptat, exprimându-se prin contracte din ce în ce mai atractive cu importante teatre din Europa, ajungând să fie recunoscută drept una dintre cele mai respectate cântărețe ale generației sale. La Scala, a cântat timp de 30 de ani în roluri ca Amneris, Eboli, Azucena, Rosina, Cenerentola, Tancredi, Cherubino, Donna Elvira, Orfeo, Ifigenia și Carmen.

Debutul său la Metropolitan Opera (1959) în rolul Azucenei din *Trubadurul*, într-o producție în care a colaborat cu Carlo Bergonzi, Anonietta Stella și Leonard Warren, a însemnat un alt moment important din cariera sa artistică. De atunci a cântat nu mai puțin de 28 de ori cu Opera Metropolitană, apărând în roluri ca Santuzza, Amneris, Rosina sau Dalila. A colaborat cu toate casele de operă sub bagheta celor mai mari dirijori ai timpului, într-un repertoriu extrem de complex, care includea mai mult de 50 de roluri atât dramatice, cât și comice (câteva exemple: Rosina și Cenușăreasa de Rossini, Charlotte din *Werther* sau rolul titular din opera *Carmen* de G. Bizet. A excelat și în repertoriul verdian, întrușipând personaje ca Amneris, Eboli și Azucena. Memorabilă este varianta sa interpretativă în rolul Santuzzei din *Cavaleria rusticana* de Mascagni. A fost în bune relații cu sopranele timpului Maria Callas și Renata Tebaldi.

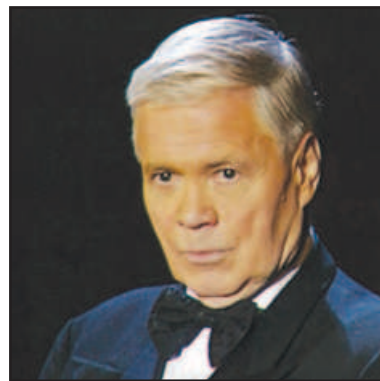
S-a retras de pe scenă în 1966 cu spectacolul *La clemenza di Tito* de Mozart în teatrul Piccola Scala (în același an s-a căsătorit cu D. Cesare Frugoni). A continuat să influențeze viața muzicală chiar și după retragerea sa din activitatea solistică, ocupând diverse poziții de conducere, cu o vitalitate uluitoare chiar și la 90 de ani (a fost Președintele Asociației „M. Callas”). Vocea sa mai poate fi încă ascultată în numeroase discuri sau spectacole filmate înregistrate pe DVD-uri.

Dietrich Fischer-Dieskau

la 85 de ani

Născut pe 28 mai 1925 în Berlin, baritonul Dietrich Fischer-Deiskau este unul dintre cei mai faimoși cântăreți ai perioadei de după al doilea război mondial. Vocea sa luminoasă, dar nu foarte sonoră, a fost preferată mai ales în repertoriul de cameră. Cu toate acestea, a abordat și roluri operistice care cereau un temperament eroic, cum ar fi Wotan, Hans Sachs, Amfortas, Iago, Macbeth, Scarpia și Jokanaan.

A început studiul muzicii destul de timpuriu într-un cadru informal, iar primele lecții cu un profesor specializat le-a luat începând cu vârsta de 16 ani. În timpul celui de-al doilea război mondial a fost luat prizonier în Italia, timp în care a cântat în lagărul soldaților germani.

Reîntors în patrie, și-a început cariera de profesionist la Badenweiler, cu *Requiemul german* de Brahms. A avut o ocazie-surpriză de lansare, fiind în situația de a înlocui un cântăreț indisponibil, fără a face vreo

repetiție! În operă a debutat la Munchen, dar a fost angajat ca bariton la Berlin, unde și-a desfășurat o mare parte din activitatea solistică, completată permanent de un repertoriu concertistic vast și complex, de la clasici la contemporani.

Numeroase înregistrări sunt dovada calităților sale interpretative în cele mai variate ipostaze: *Rigoletto*, *Don Carlos*, *Macbeth*, *La traviata*, *Tosca* etc. Totodată relevă și un interes deosebit pentru promovarea muzicii germane. S-a retras din cariera operistică în 1978, când a cântat pentru ultima dată pe scenă în *Lear* de Aribert Reimann (lucrare ce a fost scrisă la sugestia sa).

A continuat să apară pe scenele de concert până la vârsta de 67 de ani, perioadă în care a putut să se dedice cu multă dăruire și unor pasiuni oarecum neglijate: dirijatul, pedagogia și... pictura.

Cu ocazia aniversării a 85 de ani, EMI a lansat un set de 11 CD-uri în colecția *The Great EMI Recordings*. Ele conțin ciclurile complete de lieduri ale lui Schubert, Schumann, Brahms, Wolf și Mahler, diverse arii reprezentative din repertoriul universal, precum și numeroase interviuri realizate de-a lungul carierei sale, care completează tabloul aniversar într-un mod cât se poate de natural.

Pagină realizată de Luminița CIOBANU

SoNoRo

o pagină de poveste

Doina MOGA

Aflat acum la a patra ediție, acest Festival Internațional de Muzică de Cameră, prin efectul și dezvoltarea lui calitativă, subliniază, ca nici o altă manifestare, "spusa" marelui George Enescu, „Muzica înobilează pe om”. De la ediție la ediție, aceasta se infiltrează tot mai profund în bagajul emoțional - științific al celor care creează, de fapt recrează prin interpretare elita artelor – muzica, în cea mai intimă formă a ei, muzica de cameră.

Din cele trei etape de desfășurare a lui, poate cea mai reprezentativă și bogată în activități de până acum, deopotrivă pentru participanți (elevi și studenți români și străini), cât și pentru profesori, toți reprezentanți ai unor celebre instituții muzicale din lume, a fost cursul de 6 zile intensiv, găzduit de scriitorul Mircea Dinescu la Conacul său din satul Port Cetate, de la 100 km de Craiova, oferind astfel participanților și un cadru romantic, pliat pe esența acestui „concert magic”. Astfel, orele de curs, cu noile metode de predare și de interpretare a partiturilor, cu modalități proaspete de abordare a lor, urmate de workshopuri, în care profesori și elevi au discutat liber atât despre latura filozofică științifică, emoțională cât și de cea educativă a muzicii și încununate de concerte în care elevii și maeștrii lor au cântat împreună, prilejuind tuturor rara posibilitate de a se cunoaște între ei, nu numai prin relația clasică student-profesor, dar și în cea de prieteni, de colegi, de oameni. Au fost șase zile frumoase, intense, de fapt o școală cu alt gen de cursuri, în care li s-a dezvoltat și dezvoltat fiecare în parte, mai mult decât oriunde, latura artistică interpretativă de mare finețe, nemaivorbind de faptul că s-a citit mult, foarte mult la prima vedere (lucru rar și extrem de benefic pentru viitorii soliști).

Îmbucurător este că de la an la an se observă o modificare calitativă a participanților - bursierii festivalului - începând de la ținută, trecând prin fluiditatea și eleganța conversației, până la abordarea și transmiterea muzicii. Iar pentru asta, sunt răspunzători maeștrii Alexander Sitkovetski (Academia Regală din Londra) - vioară; Bernhard Naoki Hendenborg (Conservatorul din Viena) - cello; Răzvan Popovici (din

München) - violă; Diana Ketler (Academia Regală din Londra) - pian; și clarinetistul Reto Bieri din Italia.

SoNoRo este, rămâne și devine un festival benefic, o gură de oxigen, o poartă spre un nou orizont în peisajul nostru cultural, în general și muzical, în special. Fericiții beneficiari ai săptămânii magice dintre 1-7 aprilie și de departe cei mai încântați de această realizare au fost: MINA BELDIMĂNESCU, pian - Londra; LUCA PULBERE, pian - Cluj; VLAD IOAN BACIU, vioară - Cluj; IOANA FORNA, vioară - Cluj; RALUCA MATEI, vioară - București, DIANA ALEXANDRU, violă - Constanța, BIANCA COMȘA, violă - Cluj; ȘTEFAN CAZACU, violoncel - București;

ANDREI NIȚESCU, violoncel - București; DANIEL ANDRIESCU, clarinet - Berna și AURELIAN BACIU, clarinet - Cluj. Repertoriul care a strălucit prin acuratețea, prospețimea și muzicalitatea interpretării, a fost compus din Max Reger (cvintetul cu clarinet în La), W.A. Mozart (cvintetul cu pian în sol minor), L. van Beethoven (trio cu pian „Gassenhauer” în Si Bemol), Max Bruch (piese pentru clarinet, violă și pian), Cvintetul de coarde în Re de Mozart și Valsul pentru pian la patru mâini de Brahms - „Liebeslieder”.

Iar faptul că organizatorul festivalului este român, respectiv violistul RĂZVAN POPOVICI, care, deși își

desfășoară activitatea în München, a dorit ca acest eveniment anual să se desfășoare în România, nu face decât să ne bucure pe toți și să-i aducem aplauze la scenă deschisă.

The MBZ WEB musical compositions have been chosen!

At the competition for the MBZ web musical composition two first prizes were awarded - one to the composition by the Romanian composer Șerban Nichifor and one to the Croatian composer Frano Đurović. The judging panel consisted of Berislav Šipuš, Krešimir Seletković and Nina Čalopek. The award-winning composers shall divide the cash reward, and the award-winning compositions will be used as background music for this website.

JOSHUA BELL În mare formă

Marcel FRANDEȘ

Recitalul violonistului Joshua Bell și al pianistului Sam Haywood, din 11 mai 2010, de la Ateneul Român, a fost un eveniment cultural extraordinar, cu un repertoriu pe măsură: Mozart, Beethoven, Ravel, Ceaikovski și Sarasate. Cei doi artiști au plăsmuit un palat sonor, a cărui bibliotecă imaginară conținea exhaustiv ediții *Delphini*. În cadrul Cruciadei Culturii, acesta a fost cel de-al doilea recital după cel al violonistei Sarah Chang.

Dacă în lumea filateliei există un instrument de măsurat dantelura unui timbru, în scopul evaluării fineții mărcii poștale, purtând denumirea de *odontometru*, în arta interpretării muzicale se utilizează categoriile estetice. Dintre acestea, *sublimul* este cel ce ar putea fi atribuit manierei de a cânta a lui Joshua Bell. Cât despre Sam Haywood: montura în care 'radiază' briliantul sonor al viorii, nu ar fi completă fără vâlul său de aur pianistic. Cei doi artiști alcătuiesc un *Duo* excepțional. Sam Haywood aplică tehnici pianistice în care sunetul este emis prin atacarea clapei de la foarte mică distanță. Deși cânta cu pianul având capacul cutiei de rezonanță complet deschis, intensitatea armoniilor nu acoperea vioara. Are o precizie de ceasornicar elvețian în atacul și încheierea fiecărui sunet și o tehnică a pedalizării foarte rafinată. Sunetul era 'îmbrăcat' complet, adaptat stilului și momentului expresiv.

Sonata nr. 32 pentru vioară și pian în Si bemol major, K.V. 454 a deschis seara muzicală de neuitat. Una dintre curiozitățile acestei sonate este faptul că Mozart a scris inițial doar partitura viorii. La prima audiție, însuși compozitorul a cântat însă din memorie partea de pian.

Joshua Bell are o manieră aparte de a cânta. El își potențează tonusul muscular al mâinilor printr-o 'mulare' gestică a *aufakt*-ului mut pe *tempo*-ul imaginat; totul era astfel în concordanță cu forța necesară declanșării discursului muzical. De pildă, în *Lento*, prima parte, acel *sextacord* al tonicii placat în *forte* era pregătit printr-o mișcare în sus (amplă și rapidă) pe

deasupra corzilor. Interesant era că acest gest viza deopotrivă sincronizarea cu pianul, stabilirea vitezei active a trăsăturii de arcuș, în jos, și în fine, captarea atenției publicului. Câtă putere de transformare a stării de fermitate a afirmației în sensibilul motiv ce urma în *piano*! Joshua Bell timbrează sunetul său de parcă ar cânta din voce. Trăsătura de arcuș, când ușoară ca un fulg, când tăioasă ca o seceră, are similitudini cu respirația umană. De aici, punctuația pe care o aplică frazei muzicale capătă o naturalețe uimitoare. Oare nu folosim sistemul zecimal, fiindcă avem zece degete la cele două mâini? Violonistul este un magician al comunicării artistice. Știe să acumuleze tensiunea pe un singur sunet, arcușul său înaintând atât de încet încât lungimea sa se amplifică ireal. Admiram acele grupete, realizate prin estompere dinamică, identic la pian și la vioară. *Stradivarius*-ul *Gibson ex-Huberman* (1713), aflat în mâna lui Joshua Bell își dezvăluia paleta coloristică, precum un păun care își deschide evantaiul

penajului. Alături de calitatea sunetului, eleganța discursului era fundamentată pe o agogică severă, clasică, unde constanța *tempo*-ului era suverană. Orice subliniere a vreunui sub-motiv se înfăptuia timbral și dinamic, fără a afecta pulsația. După *Largo*-ul introductiv, tema boltită a *Allegro*-ului răsună la unison: un motiv cantabil, conținând trilul ca ornament și un altul contrastant prin pregnanța lui ritmică. Sunetele dantelate picurau egal, la intervalul armonic de terță, urmând forma arcuită a melodiei. Acum încerc să-mi amintesc câteva detalii, însă în sala de concert totul era muzică, iar intenția 'disecției' era alungată de bucuria interpretării la cote foarte înalte.

Melopeea *Andante*-lui, senină, era expusă cu simplitate, dar cu mare expresivitate. Acele *sforzando*-uri discrete ca niște suspine reținute erau atât de cizelat construite, fără a depăși planul dinamic *piano*. Toate interogațiile, urmate simetric de răspunsuri, confereau (în interpretarea celor doi instrumentiști) un mare echilibru psihic. Constatai că orice labirint are totuși o ieșire, iar Joshua Bell te conducea prin el fără urmă de exasperare, ci mai degrabă admirând. Îți arăta frumusețea travaliului motivic și al substanței muzicale plăsmuite de Mozart. În finalul sonatei, *Allegretto*, simțea uneori prezența unor personaje din operele sale.

A urmat dramatica *Sonată nr. 7 în do minor* op. 30 nr. 2 de Ludwig van Beethoven. Se distingea cu totul alt stil aici, recognoscibil mai ales prin adâncimea ideilor, prin contrastele uriașe între ideile muzicale ce se confruntă, prin acele falii ale planului dinamic (*fortepiano*), ori prin pauzele generale, expresie a înghețării temporalității, apoi prin suprapunctările ritmice, calitatea sonoră mai profundă, exteriorizările

vădite ale sentimentelor (răbufniri) și *diminuendo*-urile pe gamele cromatice descendente. A fost o imensă încheștare între vioară și pian. Concluziile gândite în manieră simfonică erau cântate senzațional. Minunate realizate erau acele *crescendo*-uri terminate în *subito piano* (tipic beethoveniene). Susținerea sunetului conferea cursivitate fluxului melodic (cu articulări interioare ce nu afectează linia mare a frazei). În partea mediană, *Adagio cantabile*, *lourée*-ul era folosit cu o dozare măiestrită și cu o precizie deosebită. Variațiunile ofereau momente de virtuozitate pianistică (articulări rapide ale unei game în septolete de osutădouăzeci-optimi). *Scherzo*-ul a adus o mare schimbare. Caracterul cvasi-marțial, ritmat al muzicii era obținut prin atacul ferm, scurtarea duratelor și rețezarea încheierilor. Cu mult farmec era executată succesiunea accentelor din doi în doi timpi, în măsură ternară. Scurtimea apogiaturilor aducea un aer de voioșie tinerească. Cu câtă abilitate suprapuneau cei doi interpreți în *Trio* diviziunile normale cu cele excepționale! Totul suna vălurit datorită trioletelor de la mâna dreaptă la pian. Finalul, *Allegro*, în *alla breve*, a fost interpretat cu o mare virtuozitate. Impresionant *crescendo*-ul din debutul mișcării, acolo unde pianul, în efortul de a mări tensiunea, primește întăriri, prin intervenția decalată cu două măsuri a viorii. Acest moment, perfect intuit de interpreți, derivă din gândirea simfonică a lui Beethoven. Cei doi interpreți își coordonau elanul pe *legato*-urile cu formule contratimpate, într-o goană neliniștită. O acuratețe a intonației cum rareori se poate auzi la un violonist, contribuia la frumusețea expresiei. Față de alți interpreți, Joshua Bell modelează *martellato*-ul într-un chip rotund, delimitând atacurile accentuate din mers, fără a opri complet trăsătura de arcuș, ceea ce conferă o cursivitate deosebită și o calitate asemănătoare *staccato*-ului pianului. Iar acest mimetism este benefic *duo*-ului. Logica aplicată alegerii zonei de arcuș în care realizează dinamica este infailibilă (*forte* la talon, *piano* la vârf, *mezzopiano* la mijloc). Lejeritatea mânuirii arcușului derivă din viteza mare și presiunea moderată aplicată, dar și din inteligenta modificare a înclinării baghetei către tastiera viorii.

Sonata pentru vioară și pian în sol de Maurice Ravel, cântată în partea a doua a recitalului, a schimbat complet atmosfera. După prima mișcare cu aluzii baroce, desfășurată într-un tempo alert, a urmat *Blues*-ul cu adierea lui de *jazz*, conținând armonii cu *Blues Notes*. Toate inflexiunile melodice ale viorii erau realizate cu un desăvârșit bun-gust, amintind de muzica lui George Gershwin (*Rapsodia Albastră*). *Glissando*-ul,

vibrato-ul, filajul rapid de sunet, *pizzicato*-ul acordic, imitând *banjo*-ul, toate erau săvârșite cu rafinament și distincție. Aici se simțea Joshua Bell în apele sale teritoriale, desigur datorită apartenenței sale la stilul interpretativ american.

Perpetuum mobile, care a încheiat sonata raveliană, era cântat cu o virtuozitate paganiniană. Toate temele din părțile precedente răsăreau la pian ca niște insule, iar șuvoiul șaisprezecimilor viorii se desfășura fără întrerupere, ici-colo accente scurte marceau schimbările de registru.

În încheierea recitalului său, Joshua Bell a interpretat două piese de caracter aparținând stilului romantic: *Meditație* din *Amintiri dintr-un loc drag* op. 42 de Piotr Ilici Ceaikovski și *Introducere și Tarantella* op. 43 de Sarasate. Velocitatea pe care violonistul o etala în *Tarantella* era impresionantă. În șirul de *spiccato* al viorii parcă vedeai ritualul de exorcizare grec (Dionysos și Apollo). Pasaje extrem de dificile sub aspect tehnic, conținând salturi de octavă, duble coarde, *bariolaj*, *flageolete*, *pizzicato cu mâna stângă*, păreau un fleac în interpretarea lui Joshua Bell.

La cererea publicului, fiindcă ne aflăm în *Anul comemorativ Chopin*, Joshua Bell și Sam Haywood au interpretat *Nocturna în do# minor* de Frédéric Chopin, într-o transcripție pentru vioară și pian a violonistului Nathan Milstein.

De altfel, această splendidă *Nocturnă* - un opus postum al marelui pianist și compozitor polonez - a fost utilizată, în versiune originală pentru pian, în filmul artistic *Pianistul* (2002), în regia lui Roman Polansky, peliculă care a obținut trei premii Oscar.

Joshua Bell știe să construiască sunetul într-un mod unic. Sunetul său pare uneori un jar asupra căruia aripa unui înger fâlfâie, întezindu-i arderea. El alege coarda unde poate pune în valoare la maximum cantabilitatea. Experiența sa de a înregistra se observă în grija pe care o are în a evita orice zgomot, orice trântitură ori depășire a calității de sunet muzical. Și toate acestea fără a pierde din spontaneitate. El este un adevărat coregraf al sunetelor. Prin mișcarea vibrațiilor creează forme palpabile auditive în spațiul sălii de concert.

Sonata a treia, pentru orchestră

Marcel FRANDEȘ

Doi muzicieni din Republica Moldova au fost oaspeții Filarmonicii „G. Enescu” din București, în 4 febr. 2010: dirijorul Valentin Doni și violonistul Ilian Gârneț. Ei au susținut un program deosebit de atractiv: Enescu, Waxman și Bizet.

Dirijorul, interpretul și compozitorul Valentin Doni s-a născut în 1955 la Chițcani, Telenești, în Republica Moldova. A studiat la Conservatorul Gavriil Musicescu din Chișinău compoziția cu Paul Rivilis și dirijatul cu I. Alterman. S-a perfecționat în Franța iar din anul 1991 a fost numit dirijor al Orchestrei Filarmonicii Naționale din Republica Moldova. În prezent el este dirijor permanent la Orchestra Filarmonicii Mihail Jora din Bacău.

Solistul serii, tânărul violonist Ilian Gârneț, s-a născut la Sankt Petersburg în 1983, într-o familie de artiști (tatăl, Eugen - maestru coregraf, mama, Margareta - pianistă). Studiile le-a făcut la Chișinău, apoi s-a perfecționat la Academia de Muzică din Helsinki și a urmat cursuri de măiestrie cu Yehudi Menuhin, Valeri Spivakov, Viktor Pikaizen și Șerban Lupu. Ilian Gârneț a câștigat numeroase premii la concursuri precum: *Reine Elizabeth*, *Henryk Wieniawsky*, *David Oistrach*, *Tibor Varga*, *Nuri Iyicil*, *Kloster Schöenthal*, *Astana*, *Kazahstan*, etc.

La București, violonistul Ilian Gârneț a interpretat *Sonata nr. 3 pentru pian și vioară*, «în caracter popular românesc», op. 25 de George Enescu, în aranjamentul pentru orchestră al lui Valentin

Doni. El a entuziasmat publicul printr-o sensibilă și autentică înfățișare muzicală a capodoperei enesciene. Modul în care construiește sunetul Ilian Gârneț este unul ce provine din sentimentul dorului. Artistul intuiește „aspirația spre Ființă - tema fundamentală a artei enesciene” (Marin Marian). Prin procedee quasi vocale - acele inițieri ale atacului voit nedeslușit, cu un fin acordaj al înălțimii sunetului (*portamento* rafinat), violonistul contura mahnirea ori jalea, cu o sinceritate cuceritoare. Timbrul viorii sale era adaptat minunat pentru a reda cât mai viu sursa psihologică a muzicii interpretate (nostalgicul, aspirația spre statornicie pe plai, reperarea luminii, oniricul imponderabil, lumea insectelor și a păsărilor). Violonistul a transpus minuțiozitatea scriiturii enesciene în semnul sonor, făcând compatibile contemplația și acțiunea. Toate microtoniile erau intonații pline de culoare, imitând stilul lăutăresc. Splendid s-a auzit acea depănare a *cântecului lung*, în *flageolete*, imitând sunetul de fluier, în partea mediană. Chiuiturile și alte onomatopee proprii *stilului oiseaux*, folosirea *lourée*-ului, toate aceste rafinamente s-au regăsit în interpretarea lui Ilian Gârneț.

Orchestrația inspirată a conferit o dimensiune nouă muzicii. Dacă în deschiderea primei părți, *Moderato malinconico*, timbrul pianului a fost păstrat, în introducerea celei de-a doua mișcări, *Andante sostenuto e misterioso*, acele bătaii de toacă în cvintolete, au fost date harpei.

Apărent, în unele zone culminante, instrumentația era copleșitoare, însă ținând cont de intenția compozitorului (este vorba de o sonată pentru **pian** și vioară) imaginea sonoră globală era de fapt chibzuit echilibrată. În transcripția lui Valentin Doni este utilizat un amplu aparat orchestral ce cuprinde o serie de instrumente (piculină, clarinet bas, contrafagot, tubă,

clopote, tobă mare, harpă), care au menirea de a diversifica discursul coloristic, ținând cont de caracterul popular românesc. Totodată, sub aspect tehnic, este logică utilizarea procedurii dublării vocii soliste (octave, duble coarde) în momente dramatice, precum finalul părții a treia, *Allegro con brio, ma non troppo mosso*.

În *Fantezia Carmen pentru vioară și orchestră* de Franz Waxman, violonistul serii și-a arătat virtuozitatea în pasagiile de

difficultate extremă. Totuși, alegerea *tempo*-ului anumitor variațiuni și lipsa pregnanței accentelor nu au fost favorabile relevării caracterului pasional al personajului.

La cererea publicului, violonistul Ilian Gârneț a interpretat *Hora staccato* de Grigoraș Dinicu, bucurându-se de multe aplauze.

Suitele pentru orchestră de Georges Bizet, după drama *Arlesiana* de Alphonse Daudet, au beneficiat de o interpretare ce a redat cu autenticitate melodismul, fastul și temperamentul. Deosebit de frumos a sunat menuetul flautului cu acompaniament de harpă. Iar momentul *Farandola* a avut tensiunea unui adevărat final de suită. Dirijorul Valentin Doni a urmărit cu multă atenție echilibrarea dinamică a compartimentelor ansamblului orchestral. Colaborarea sa cu solistul serii, cu orchestra simfonică, gestică elocventă și respectul pentru textul partiturilor au lăsat o impresie foarte bună.

O seară muzicală ce te face să iubești viața și să vrei să fii mai puțin sofisticat.

Montări ciudate și distribuții “mari”

la Staatsoper München

Orice vizită la Staatsoper München înseamnă, de multă vreme, întâlnirea cu nume mari ale scenei lirice mondiale, dar și cu montări marcate de un modernism mergând adesea până la “recitirea” partiturilor celebre, plasate fie în contemporaneitate, fie în spații ciudate și atipice.

În toamnă am trăit experiența noii montări a operei mozartiene *Don Giovanni* în care s-au amestecat personaje dezbrăcate, secvențe “picante”, hălci de carne, “containere” și alte ciudățenii, dar și soliste discutabile sau artiști excepționali precum Marius Kwiecien, Alexis Esposito sau bas-baritonul Levente Molnar (din Harghita) alături de soprana Laura Tătălescu, debutând cu mult succes în Zerlina – de departe cea mai bună interpretă a producției –, sub bagheta renumitului Kent Nagano, contestat însă vehement la final, asemeni regizorului Stefan Kimmigs.

Iar acum am urmărit alte două spectacole surprinzătoare. *Aida* de Verdi, derulată într-un decor alb, compact ca o cazarmă, cu uși și intrânduri divers utilizate, “turnanta” determinând trecerea de la un tablou la altul, cu costume negre (amintind de samurai) pentru preoții care poartă la brâu hangere și cu cele în alb, completate cu platoșe aurite pentru restul personajelor, cu mult sânge (în scena finală, *Aida* “își taie venele”, gest pe care îl face și Radames la căderea cortinei) și cu o mișcare scenică banală, pe care majoritatea soliștilor au anulat-o aproape total.

O distribuție fastuoasă (ca nume) a alăturat o soprană cu glas fenomenal – Hui He, expresivă vocal dar deloc în plan scenic, o mezzosoprană excelentă – Ildiko Komlosi, pe care am preferat-o cu mult în versiunea de la Scala (poate și pentru că acolo montarea lui Zeffirelli determina o implicare reală), un tenor vestit – Salvatore Licitra, care și de această dată m-a dezamăgit, pentru că, în afară de sunete “în forță” și o atitudine stângace, a ratat și culminația ariei (încercând probabil un “efect” nefericit) și s-a încurcat în terțetul din actul III, un bariton cunoscut (și) nouă – Lado Ataneli, căruia rolul Amonasro îi convine pentru că își poate etala frumusețea glasului... permanent în forte, doi bași “ai casei” foarte interesanți – Kenneth Roberson, impunător în Ramfis, dar cam liric, și Christian Van Horn – incisiv Rege, cu un glas întunecat poate mai adecvat pentru Marele preot (purtând coturni în tabloul *Triumfal*,

asemeni lui Amneris), soprana Angela Brower apărând (la propriu) în Marea Preoteasă, un cor mediocru (am dus dorul... celui condus de maestrul Olariu la ONB), iar la pupitru, Daniele Callegari, permanent în urma vocilor, determinând o “defazare” agasantă de-a lungul întregului spectacol care, privit în ansamblu, nu a avut nici anvergura, nici atmosfera cerută de partitură, mișcarea pe orizontală, lumina difuză, combinația alb-negru determinând mai degrabă o senzație lugubră. Și totuși, la final, ovațiile au copleșit interpreții (chiar și pe cei care... mă așteptam să fie huiduiți)...

În seara următoare, *Elixirul dragostei* de Donizetti a propus o viziune plasată... niciunde, dar simpatice, chiar trăznită, Dulcamara sosind cu un balon imens care scoate flăcări și se luminează ca la circ, soldații fiind murdari și beți, un stop-cadru de efect, în contre-jour, atrăgând la ridicarea cortinei, totul având multă vervă, mai ales datorită interpreților; pentru că renumitul bariton Ambrogio Maestri este un... maestru al expresiei, al umorului inteligent, devenind pur și simplu Dulcamara, cuceritor și cu glas impresionant, plin de poante și accente amuzante, tenorul Dmitry Krochak (anunțând că este bolnav) s-a “răsfățat” făcând risipă de glas și performanță tehnică, supralicitând chiar spre deliciul publicului, baritonul Fabio Maria Capitanucci a creat un Belcore ușor grobian dar fără a

“îngroșa”, cântând minunat, până și Gianetta beneficiind de evoluția tinerei Tara Erraught, nostimă și cu o voce superbă de... mezzo, alături de... debutanta Laura Tătălescu, apariția sa în Adina marcând astfel abordarea unui repertoriu cu totul nou față de cel în care s-a impus la Viena, Los Angeles și München; chiar dacă glasul său s-a “împlinit”, anunțând trecerea la roluri de altă factură, a reușit pariul cu sine, rezolvând cu siguranță dificilele pasaje, acutele și coloratura ingrată, prezența sa scenică și charisma ce o caracterizează asigurându-i și conturarea personajului cu farmec, jucându-se credibil în relația cu partenerii (în special

în duetul cu Dulcamara), într-un personaj care i se potrivește ca temperament și expresie. Deloc întâmplător, finalul a adus aplauze entuziaste, soprana noastră – foarte apreciată și iubită – fiind întâmpinată cu ovații și cu bătaii din picioare (ceea ce la publicul german se întâmplă rar), însuși directorul teatrului declarând apoi că a depășit toate așteptările, Laura Tătălescu fiind tot mai dezinvoltă și mai cuceritoare într-un rol care, alături de Suzana, Despina, Gretel, Marzelina (din *Fidelio*), Lauretta etc., îi asigură succesul constant pe oricare din marile scene unde a evoluat, afirmându-se, în doar patru ani de carieră, în top-ul tinerilor noștri unanim aplaudați nu doar de public, ci și de presa care, din prima clipă, i-a apreciat superlativ calitatea timbrului generos, frazarea elegantă, trăirea ardentă și apariția scenică plină de farmec, perfect adecvată fiecărei eroine pe care o întrupează.

Laura Tătălescu

Dramaturgie muzicală

În opera lui Chopin

Am preluat în mod intenționat titlul *Ninei Vieru*, deoarece conține calitatea semantică de a caracteriza seara Chopin oferită de pianista Dana Borșan pe 19 mai în Studioul de Concerte „Mihail Jora”.

Programul a fost prefațat de *Nocturna în do minor op. 48*, ca un motto al evenimentului. Primele fraze ne-au introdus într-o lume a melancoliei prin sonorități diafane venite, parcă, de departe. Efectul lor ni l-a evocat de la bun început pe Chopin pianistul, al cărui sunet tandru și transparent cerea să fie primit nu doar cu auzul, ci să pătrundă în întreaga ființă.

În continuare, *Impromptu în fa diez major op. 36* s-a conturat ca un poem al luminii, plin de gingășie. Spontaneitatea, suplețea desenului melodic s-au desfășurat pe fondul unui admirabil balans natural al pulsației ritmice. S-a conturat astfel un adevărat model de complementaritate între arabescul grațios și rostirea clară a liniilor melodice ample, generoase, între elementul fulgurent efemer și cel care dă stabilitate întregului.

Cu *Balada a doua în fa major op. 38*, lucrare admirată odinioară de Schumann, am pătruns pe teritoriul marilor contraste dramatice. Artista a subliniat și a susținut cu forță de convingere contrastele de conținut, conferind o amplitudine excepțională conflictului dintre episoadele furtunoase și cele plane, de expresie intimă, conflict pe care-l rezolvă prin împăcare și resemnare în concluzia finală.

Cel de al treilea *Scherzo, în do diez minor, op. 39* ne-a condus cu o treaptă mai sus în lumea dezbaterilor dramatice. Stranietatea primelor măsuri a făcut loc luptei acerbe cu aspect polifonic, acumulând tensiunea, arcuind dinamic linia discursului, pentru a reveni apoi la nelineștea tenebroasă de la început. Față de aceste evenimente s-au situat în contrast total aparițiile succesive ale așa numitului coral al îngerilor, comentat parcă de figurațiile ce l-au completat de fiecare dată. Memoria afectivă a ascultătorului a reținut ca pe o

întâmplare de neuitat expunerea coralului în tonalitate minoră. Dezbrăcată de haina solemnă pe care o purtase, tema astfel transfigurată a sunat spectral, ascetic și misterios. Finalul lucrării a apărut ca o amplă perorație conducând inevitabil spre punctul paroxistic rezolvat în tonalitate majoră.

Prin *Impromptu nr. 1 în la bemol major op. 29*, artista a realizat un contrast frapant de atmosferă față de piesele precedente și față de ceea ce avea să urmeze. Atitudinea delicată, expunerea plină de eleganță a acestei mici bijuterii au adus o clipă de înseninare atât de necesară în

contextul încărcat de gravitate al întregului recital.

Balada a treia în la bemol major op. 47 a căpătat o pregnanță excepțională prin felul în care cele două teme au crescut treptat din atmosfera de blândețe tainică, subtilă și s-au metamorfozat în personaje ale unei drame pasionale devastatoare. Fiecare frază, fiecare episod a vorbit într-o limbă clară, directă, pe deplin convingătoare.

Poloneza în la bemol major op. 53, lucrare cu caracter solemn, care exprimă fondul de mândrie și cutezanță al acestui popor, a fost redată sonor cu specială înțelegere muzicală. Discursul liber ca expresie s-a conturat pe fundalul formulei fixe a ritmului de poloneză. Din acest dualism între libertate și rigoare s-a născut o tensiune extrem de interesantă aflată la antipodul interpretărilor „militarizate” ale lucrării, pe care le auzim de obicei.

Fără îndoială, piesa de rezistență a recitalului a fost *Sonata a doua în si bemol minor op. 35*. Piatră fundamentală a creației chopiniene, operă tragică de o extremă economie a structurii, construită în jurul celebrului marș funebru, sonata aceasta poate fi citită ca o reprezentare a diferitelor înfățișări ale morții. Creația sonoră a Danei Borșan a avut palpitul precipitat al suferinței

în prima parte, avântul impetuos în contrast cu melodia visătoare ca un vals trist din *Scherzo*, cadența inexorabilă a marșului funebru sacadat, obsesiv, potențat prin contrast de melodia cutremurătoare a trioului central în tonalitatea majoră omonimă. Ne oprim o clipă aici, ca să remarcăm atmosfera ieșită din timp și spațiu, dimensiunea transcendentală pe care artista le-a imprimat episodului, devenit prin aceasta momentul de grație al întregii serii. Cele patru pagini ale finalului s-au consumat ca o năpraznică furtună, încheind halucinant, în tensiune maximă, sonata și recitalul.

Ca martoră a unei serii muzicale memorabile, se cuvine să formulez câteva idei ce se impun. Dana Borșan se află într-un moment de apogeu. Ea stăpânește pianul într-un mod care-i îngăduie să modeleze materia sonoră ca pe o plastilină. Din această pastă informă creatoarea construiește cu măiestrie ceea ce îi dictează gândirea muzicală și lumea sa afectivă. Pianul nu mai are secrete, răspunde prompt, ca un servitor supus, celor mai fine intenții și deopotrivă solicitărilor celor mai intense. Toate felurile de tușeu și de tehnică îi sunt accesibile artistei, care le utilizează cu adevărat stilistică deplină. Pedalizarea e un adevărat miracol de inventivitate. La nivelul amănuntelor de meșteșug instrumental, totul se află pus la locul potrivit, nimic nu lipsește și nimic nu-i de prisos. De aceea, există un spațiu larg pentru preocupările de concepție. Prin însuși felul în care și-a construit acest program, prin ordinea de succesiune a lucrărilor, care au fost cântate într-o continuitate admirabilă, într-un unic „bloc sonor”, fără pauză, solista ne-a propus o dramaturgie *sui generis*, din care a rezultat un spectacol viu, încărcat de semnificații. Dana Borșan e unul dintre acei puțini interpreți care formulează probleme, dau de gândit, invitând auditoriul la implicare totală. Discursul său, epurat de orice intenție gratuită de a face plăcere, e o confruntare curajoasă cu partiturile, cu istoria interpretării lor, cu tradițiile bine înrădăcinate în timp asupra diferitelor stiluri de a cânta muzica lui Chopin. În acest fel, la nivelul select, rafinat al artei pianului, din perspectiva înaltă a sensurilor ultime, Dana Borșan configurează un concept propriu, original și autentic, rafinat și uman în cea mai directă formă de exprimare, o viziune personală asupra artei chopiniene.

Lavinia COMAN

Marin Constantin

aniversat la 85 de ani

Vă rog să-mi permiteți ca, în debutul acestei scurte alocuțiuni, să evoc o idee pe care marele compozitor român Anatol Vieru o enunță la începutul anilor '70 într-una din interesantele sale comunicări făcute la acea vreme: maestrul Vieru avansa ipoteza celor două tipuri fundamentale de muzicieni-creatori, doi poli între care

sigur că puteau apare multe trepte intermediare. Aceste "extreme" erau reprezentate, pe de-o parte de creatorul de sinteză, atașat tradiției, poate în ușoară discordanță cu contemporaneitatea pe care, chiar dacă nu o refuză, nu-i urmează sugestiile preferând chintesența marilor valori ale trecutului pe care le reunește în mod genial. Exemplele furnizate, cât se poate de edificatoare, erau Johann Sebastian Bach și Johannes Brahms.

Pe de altă parte, creatorul avangardist, cel care aparent neagă (sau rupe) cu trecutul, cel preocupat numai de viitor, trasând direcții, linii de evoluție, propunând estetici noi, mijloace muzicale noi, limbaje sonore originale. Și aici erau două nume semnificative: Franz Liszt, cel

care nu a revoluționat doar pianistica, dar și discursul armonic, conceptele formelor arhitectonice, percepția muzicii naționale. Alături de el, Claude Debussy, primul compozitor modern, punctul de la care muzica avea să urmeze altă cale decât până la el.

Mărturisesc că, fascinant de simplitatea, dar și de profunzimea ideii lui Vieru, am rămas oarecum prizonierul ei încercând să clasific muzicienii după aceste principii. Pe cei mari, importanți – evident! Și am ajuns la Marin Constantin. Aici, admit că, uitându-mă în urmă, la această fascinantă carieră care poartă numele de Marin Constantin

și Madrigalul său, am rămas nedumerit. De ce?

Cum a plecat Madrigalul Maestrului!? Așa cum îi spune și numele: cu privirea întoarsă către trecut realizând o extraordinară sinteză interpretativă a unor vechi tezaure muzicale aproape părăsite de lumea celei de-a doua jumătăți a secolului XX.

Și ce sinteză, ce idei materializate în sonorități și frazări unice inconfundabile! Nu întâmplător, Maestrul Marin Constantin uimește Mapamondul cu Madrigalul și Madrigalele sale! O muzică venită din negura vremurilor își găsește după secole, o împlinire la care probabil nici Machault, Claude le Jeune, Palestrina, Lassus sau Morley nu visaseră. Au așteptat sute de ani pentru a fi descoperiți de

Marin Constantin. Și când lucrările mergeau "ca de la sine", succesul era imens și binemeritat, iată că Maestrul își întoarce fața cu 180 grade! Muzică contemporană, muzică nouă, deschizătoare de drumuri, uneori cu tentă experimentală. Ce schimbare! Și făcută nu doar formal, ci cu pasiune, și o aplicație cu un perfecționism și o minuțiozitate ieșită din comun. Sonoritățile sunt cu totul altele, corul pare a fi "altul", partiturile sunt deseori scrise altfel! Rezultatul va fi însă același cu cel obținut cu Monteverdi sau Hassler, adică superlativ. Și atunci mi-am pus întrebarea firească: cărei categorii de muzicieni aparține Marin Constantin?! Pentru ca răspunsul să fie și mai dificil, Maestrul Madrigalului abordează și vechea cântare bizantină, și repertoriul românesc clasic, și repertoriul universal clasic sau romantic, a cappella, în versiune vocal-simfonică sau alături de grupuri camerale instrumentale. Răspunsul?!

Probabil o a treia categorie cu care cred că și Anatol Vieru ar fi fost de acord: Homo Universalis sau altfel spus, Spiritul Renașterii redevine în secolul XX. Sau poate, și mai simplu, Maestrul Marin Constantin se rupe de clasificări, de încadrări, de etichetări și se înscrie într-o categorie unică numită simplu, printr-un binom, Madrigal Constantin.

Să-i dea Dumnezeu multă sănătate astăzi, de Sfântul Constantin, să ne bucure cu spiritul său de mare muzician cât mai mult timp de acum încolo lăsându-ne să ne spargem capetele zadarnic pentru a înțelege în ce categorie de muzicieni trebuie să-l încadrăm.

Noi sigur nu vom reuși iar Maestrul, zâmbind superior, ne va șopti la un moment dat cheia de înțelegere: „Muzica”! Și cu asta ne va fi spus tot, așa cum a făcut-o întotdeauna prin muzica pe care ne-a dăruit-o. LA MULȚI ANI, MAESTRE!

Dan BUCIU

125 de ani de la nașterea lui Dimitrie Cuclin

Ion BÂRSAN

După Bogdan Petriceicu Hașdeu și Constantin Stere, am putea considera că Dimitrie Cuclin este al treilea creator titanice pe care l-a dat Basarabia culturii românești.

Tatăl său, Constantin Cuclin, s-a născut la Ismail, ajungând împreună cu alți cărturari, în 1878 la Galați, în urma retrocedării celor trei județe (Ismail, Bolgrad și Cahul) Rusiei țariste.

În noua urbe de reședință devine profesor de muzică și se căsătorește cu Minodora Pavel, fiica unui meșteșugar ai cărui înaintași proveneau din comuna Pechea, a Moldovei de Jos. Familia aduce pe lume un singur fiu: pe Dimitrie – viitorul mare muzician, filosof și scriitor. La Galați, copilul urmează școala primară și Liceul "Vasile Alecsandri" unde printre colegii de clasă îl are pe Constantin Budeanu, premiant întâi în cei șapte ani ai studiilor secundare, viitorul mare savant în domeniul electrotehnicii, profesor la Politehnică și membru al Academiei Române (1886-1959).

La absolvire, intenționează să urmeze literele și filosofia, pe care le va părăsi curând în favoarea muzicii, însă le va și exersa, de acum înainte, întreaga viață.

Ce a învățat de la dascălii săi întru muzică aflăm din textul conferinței „Confesiuni despre concepția și activitatea mea pentru cauza artei”: „Moștenisem de la tatăl meu un bun simț al exprimării muzicale; apoi, la București, de la Kiriak, necesitatea legilor elementare; de la Castaldi, legile arhitecturii; și, în sfârșit, la Paris, de la Widor, sensul psihologic al muzicii, iar de la Vincent d'Indy, sublima imperiozitate a eticului muzical; după toate acestea urma, în 1919 să fiu numit la Conservatorul din București, profesor de istorie a muzicii și estetică muzicală...”

Între 1914 și 1916 este violinist în Orchestra Operei din București sub conducerea lui Egizio Massini. Deși scutit de armată, este evacuat la Iași împreună cu tot personalul Serviciului de cenzură a corespondenței, unde fusese repartizat, slujindu-și astfel țara în momentele ei de răscruce, cu devotament și abnegație. În timpul refugiului la Iași face parte ca violonist din Orchestra Filarmonicii locale, alcătuită și condusă de către George Enescu, formație cu care a susținut numeroase concerte de binefacere.

După Războiul de Reîntregire a Neamului suplinește – la Catedra de armonie, contrapunct și fugă – pe Alfonso Castaldi, printre primii studenți ai lui Cuclin numărându-se Alexandru Bogza, Marcel Mihalovici și Theodor Rogalski.

În 1919 este numit profesor de istoria muzicii și estetică muzicală la Conservatorul din București. În 1921, Corul de elită al Operei Române din Capitală îi cântă în concert câteva compoziții religioase: *Crezul*, *Psalmul 100* și *Isus înaintea morții*; concertul se va repeta, după un an, la Atheneul Român.

Faptul că i se respinge de către comisia *ad hoc* punerea în scenă a operei sale *Agamemnon*, ca și greșita înțelegere, în mediul compozitorilor noștri, a utilizării cântecului popular românesc în creația cultă, îl determină să plece în 1922, împreună cu soția sa, Zoe Cuclin (pictoriță de real talent și maestră în arte decorative), în

America, unde cei doi vor rămâne până în 1930.

În America funcționează ca profesor între 1924-1930, întâi la *City Conservatory of Music*, încredințându-i-se departamentul de vioară și istoria muzicii, apoi la *Brooklyn College of Music*, prima catedră. Aici susține unele concerte cu lucrări din literatura clasică a viorii, mult apreciate în *Musical Courier*, revista care i-a recunoscut și valoarea **Esteticii Muzicale**.

Reîntors în patrie, ministrul instrucțiunii, N. Costăchescu, reînființează pentru el – după unele tribulații – catedra de estetică, contrapunct, fugă și forme, pe care Cuclin o organizează având și inițiativa unui curs de compoziție la Academia Regală de Muzică. Va rămâne în învățământul muzical bucureștean ca dascăl universitar pentru disciplinele amintite până în anul 1948, când, precum mulți alții – printre care Blaga și Călinescu – este silit să-l părăsească (el, prin pensionare).

În 1950, fiind prins că a ascultat liturghia catolică de Bach, la o audiție la Biblioteca Legației Engleze, este arestat și trimis la Canal. Urmează o relativă reabilitare în anii 1954-1955, când i se tipărește *Simfonia a IX-a în do diez minor* (pe teme populare românești) și primește distincțiile: *Ordinul Muncii clasa I*, precum și *Laureat al Premiului de Stat* pentru *Simfonia a XIV-a în mi minor*, care îi este și ea achiziționată, respectiv tipărită ceva mai târziu.

În cele din urmă decenii de viață, compozitorul a fost prezent în sălile de concerte la intervale rare cu câte o creație simfonică ori de altă natură, bucurându-se întotdeauna de succes; de asemenea, i s-au publicat unele poezii în limba română, aforisme și interviuri, ori a ținut conferințe la Dalles și la Casa Oamenilor de Știință a Academiei.

Cuclin se stinge din viață la venerabila vârstă de aproape 93 de ani (la 7 februarie 1978). În pofida marilor și nenumăratelor adversități pe care le-a întâmpinat cât a trăit, el s-a considerat, totuși, după propria mărturisire, fericit!

Întinerirea Raimondei

Doina MOGA

Deși nu sunt un fan al tandemului Glazunov-Raimonda, văzând acest spectacol în regia lui Valentin Barteș și dansat de compania Teatrului de Balet din Sibiu, am avut o reală bucurie de a mă fi aflat la dubla lui premieră din serile de 17 și 18 mai.

Spun asta nu numai pentru că admir, fără rezerve colectivul respectiv, care la nici 20 de luni de existență, a surclasat zeci de ani de experiență, care în cazul altor companii de gen, au fost necesari pentru a trezi interesul, dar și pentru că în acest timp a dobândit omogenitate, acuratețe, armonie, virtuozitate, expresivitate, plăcerea de a dansa și pe alocuri, chiar de a trece rampa, molipsind cu entuziasmul și carisma lor, toți privitorii, indiferent de segmentul de vârstă și preocupări cărora le aparțin.

Se știe că publicul sibian este avizat în muzică, teatru și pictură, de lungă și mare tradiție aici, dar în arta dansului cult și-a început „educația” odată cu apariția Teatrului de Balet. De atunci, s-a format, a crescut, s-a

profesionalizat chiar dacă încă timid, o dată cu el, realizând o simbioză, imposibil de imaginat cu doi ani în urmă, ce dă spectacolelor acel magic, aparte, exotic și personalizat. Încă mă miră, deși nu ar trebui. Și îmi place nespus. De aceea privesc fiecare premieră (7) sau gală (2) ca pe o pagină de poveste, de inedit, de confrerie, între artiști și public, ce se întâlnesc într-o caldă îmbrățișare.

Despre premiera Raimondei în sine, pot spune că m-au impresionat plăcut: 1. desprăfuirea, pieptănarea și comprimarea baletului original, din care lipsesc părțile prea lungi, prea lente, prea plictisitoare. 2. dansurile de caracter, o specialitate a coregrafului Valentin Barteș: în stil, curate, corecte ca ritm, cu timpi accentuați, exact când, cât și cum trebuie. 3. ansamblul în totalitatea lui: sudat, bun cititor al partiturilor coregrafice și posesorul unei apreciable game de sensibilități. 4. balerina Asami Kassuya, care are tot ce-i trebuie: frumusețe, linie, clasă, suplețe, deschidere, ușurință tehnică și prezență scenică. 5. partitura interpretativă a lui Valentin Barteș – excelent dansator, cu mult nerv, tehnic, virtuos, pasional și foarte în epocă. 6. balerinii japonezi Takashi Okita și Takahiro Tsubo, deținătorii unor calități deosebite: săritură înaltă, duble piruete, agilitate, sincronizare perfectă și umor rarism – cu mare priză la public. 7. Vlad Mărculescu, aflat acum la primul său rol principal: talentat, ușurință tehnică, carismatic. 8. Claudiu Buldan și Isabela Buluca, inspirați și foarte artistici în dansul sarazin. Aș fi fost tentată să trec tot aici și costumele – de altfel migălos și implicate ca design în figurația epocii. Doar că, din nefericire, au păcătuț prin utilizarea în exces a culorilor primare (partea întâi), distrăgând atenția de la partitura coregrafică. De aceea, sugerez reimaginarea acestora. În fine. Raimonda, a șaptea premieră a baletului din Sibiu, a fost un succes îndelung aplaudat de public. Iar scena, este categoric locul care se potrivește cel mai bine interpreților și creatorilor lui.

Tendințe componistice în muzica anilor '80 conturate de compozitorul Ștefan Niculescu

Octav VELESCU

Lipsa unei noi direcții fundamentale în muzică se face simțită încă de la începutul anilor '70. Gândirea muzicală începe să accepte pluritatea, acea unitate în diversitate - în opoziție față de existența unui limbaj categoric precum cel avangardist. Se realizează astfel o desprindere de „tipul de modernitate” corespunzător avangardei (Ștefan Niculescu, *Un nou „Spirit al timpului” în muzică*, Revista *Muzica* nr. 9, 1986, București, pag. 10), deschizându-se calea către o nouă direcție, al cărei sens contrar va putea fi denumit generic postmodernitate.

Libertatea limbajului poate fi motivată prin importanța mesajului transmis, în detrimentul ordinii de organizare care îi servește drept suport. Se remarcă o schimbare de perspectivă, interesul compozitorilor axându-se mai mult pe *semnificație* decât pe descoperirea unor noi modalități de expresie.

Apare astfel pulverizarea în individual, în detrimentul generalului. Această tendință spre individual, spre inovație și originalitate, s-a instalat în muzică încă din secolul al XIX-lea, și a mers până la individualizarea fiecărui compozitor sau a fiecărei lucrări în parte. Orice compozitor încerca să-și alcătuiască propriul sistem de compoziție, care nu trebuia să fie comun altui compozitor, nici chiar cu cel utilizat într-o altă lucrare a sa. Această formă de originalitate „forțată” a condus la dispariția oricărei ordini generale, la *abandonarea conștiinței artistice în favoarea individualului*. Astfel, compozitorii se pot situa oriunde în conștiința generală datorită dominației individului și a lipsei unui limbaj colectiv. Libertatea alegerii limbajului a făcut posibilă pendularea între conștient și inconștient, între ordine și dezordine, consonant și disonant, cromatic și diatonic.

Receptivitatea muzicii contemporane a fost și ea afectată de multitudinea normelor individuale, fapt ce a condus treptat la imposibilitatea artei de a comunica cu totalitatea publicului, care, pentru a o asimila, trebuia să depună un efort considerabil.

În studiul *Un nou „spirit al timpului” în muzică*, compozitorul Ștefan Niculescu descrie patru posibile tendințe în creația muzicală a perioadei anilor '80, fără ca vreuna dintre acestea să aibă un caracter definitiv:

- *pierderea în individual* – manifestată prin respingerea oricărui fel de ordine anterioară, acceptată colectiv sau propusă individual și, din principiu, a oricărui mijloc artistic folosit anterior, pierzând astfel contactul cu marele public. „*Dacă artistul ar întoarce spatele pieței*”, afirma Klaus Huber în 1985, *atunci arta s-ar dezvolta către un „bun în sine”, o afacere extrem de individualistă, și o restrângere drastică a valabilității ei doar la un singur individ – cel care a produs-o –, pierind în cele din urmă din lipsă de semnificație.*” (Șt. Niculescu, pag. 16)

- *pierderea în universal* (sacrificând individul) – reflectată prin adoptarea unui limbaj al tradiției culte europene, preluând modele muzicale devenite universale. Aici întregul efort al compozitorului se îndreaptă spre *succesul de public și poate spre salvarea normelor muzicale ale tradiției*. „*Dacă artistul s-ar orienta după șansele pieții, atunci arta s-ar dezvolta către o comercializare și o vulgarizare fără limite, pierind în cele din urmă din lipsă de semnificație.*” (Șt. Niculescu, pag. 16)

- *disciplina sau abstracțiunea excesivă* – ca rezultat al cercetării unei noi ordini individuale cu intenția de a deveni cândva un limbaj universal adecvat prezentului prin adoptarea de către colectivitate. Acesta presupune crearea unui vocabular, a unei gramatici muzicale comune mai multor compozitori dar și publicului.

- *identificarea cu o sursă străină de cultura proprie* – ca rezultat al căutării unei ordini arhetipale prin apelul la surse diferite de cele ale tradiției culte europene.

O altă direcție ar fi reconsiderarea relației cu tradiția care nu mai este privită drept o normă inabordabilă din trecut, ci ca o conștiință a întregului, a tot ceea ce se cunoaște ca deja format. „*Obligația mea*”, afirma Stockhausen, *este de a considera totul pe un plan mai înalt și anume drept ceva ce nu numai se dezmembrează în multe detalii, ci are și ceva comun, care privește întreaga umanitate.*” (Șt. Niculescu, pag. 15)

În această perioadă, pendularea între individual și general se extinde din perimetrul Europei la scara întregii lumi, dar un eventual „*sistem muzical mondial*” nu va putea fi obținut fără echilibrul prealabil dintre conștiința individuală și conștiința colectivă, dintre codurile de producere și codurile de percepere, dintre divergența tendințelor spre individual și convergența aspirațiilor spre general.

Luna festivalurilor

Florian LUNGU

Ca și în anii trecuți, în ultima lună a primăverii lui 2010 a plouat cu festivaluri de jazz – în sensul benefic al verbului... **EUROPAfest Bucharest** – jazz, blues, pop & clasic (7 – 13 mai), **Sibiu Jazz Festival** (9 – 16 mai, cu „exporturi” concomitente ale unor recitaluri în alte orașe precum Brașov, Ploiești), **Festivalul Internațional „Jazz Napocensis”** – Cluj (17 – 19 mai), **Green Hours International Jazz Festival** – București (20 – 23 mai) – iată tot atâtea sărbători muzicale la care s-au adăugat memorabile concerte susținute de grupuri conduse de celebrii protagoniști **Dianne Reeves** (9 mai), **John McLaughlin** (17 mai), **Al Di Meola** (25 mai) și începutul unui cuprinzător turneu întreprins în România de două tinere și prestigioase ansambluri studențești de peste ocean reprezentând

McNeese State University și **University of Northern Colorado**. Fie-mi permis să adnotez în aceste rânduri impresii de la două dintre manifestările amintite.

Desfășurată în sala Casei Studenților din Cluj, gazdă bună prin ani a nenumărate întruchipări spectaculare având ca exponent sonor-expresiv domeniul de care ne ocupăm, ediția a unsprezecea a **Festivalului Internațional „Jazz Napocensis”** a cumulat eforturile organizatorice ale amfitrionului amintit, ale Academiei de Muzică „Gheorghe Dima” și ale Școlii Populare de Arte „Tudor Jarda”, îndeosebi strădaniile împătimiților **Ștefan Vannai** (profesor, dirijor, demiurgul Festivalului), **Vasile Corpodean** (activul director al Școlii Populare de Arte) și **Adam**

Laszlo (însuflețitul conducător al Casei de Cultură a Studenților). Seara cea mai plină (17 mai) etalând pe podium nu mai puțin de opt recitaluri, a beneficiat de o numeroasă asistență care a aplaudat cu căldură infuzia de tinerețe și de vitalitate indusă de cei mai mulți dintre artiști, majoritatea studenți. Astfel, de la grupul debutant „**Alpi Band**” la tandemul profesionist alăturându-i pe pianistul profesor american **Darius Brubeck** și pe apreciată noastră vocalistă **Teodora Enache**, perindarea scenică a relevat o notabilă diversitate și un indice de creativitate mai mult decât promițător. Cvintetul instrumental „**Jump**” care le-a acompaniat pe tinerele vocaliste **Alice Pocneț**,

Nicoleta Florian și pe cîntărețele **Nicole David**, **Andrada Măniac**, **Andreea Alexeevici**, **Șerdean Katalin** din Alba Iulia reunite în „**Hot Vocal Jazz Quartet**”, apoi „**Rebecca Trio**” cu invitatul special **Dan Variu** – percuție și remarcabila vocalistă **Elena Mîndru** evoluând în tandem interpretativ cu pianistul **Tajti Albert** plus bass-istul **Daniel Dumitrana**, au aspectat în chip policrom formulele de combo, contrastând cu amplele sonorități ale **Big band-ului „GAIO”** sub bagheta lui **Ștefan Vannai**, un ansamblu omogen de 19 instrumentiști, întemeiat în anul 1983! În seara a doua a avut loc simpozionul „Critica e ușoară, jazz-ul e greu” iar în cea de a treia seară s-a derulat în Clubul „Dr. Jazz” o audiere-vizionare susținută de **Darius Brubeck**, medicul **Mircea Cazacu** și poetul eseist și profesor **Virgil Mihaiu**. Trăsătura distinctivă a Festivalului – **entuziasmul!**

Prin ediția a doua din perioada 20 – 23 mai a **Festivalului Internațional de Jazz Green Hours**, neobositul **Voicu Rădescu** a recidivat cu succes, fiindcă ne-a

oferit și în 2010 unica manifestare festivalieră de gen realizată la noi exclusiv de un club promovând judicios și cu discernământ **valoarea** și **modernitatea**, în ciuda resurselor materiale modeste. Din păcate nu am putut urmări recitalurile grupurilor „**Kusak / Pop Urban Unit**”, „**Nik Bärtsch's Ronin**” (Elveția), „**lordache**”, „**Omer Klein Trio**” (Israel) petrecute în prima și în ultima dintre cele patru zile ale Festivalului. Am putut admira însă, vineri 21 mai în grădina de pe Calea Victoriei, ambițiosul trio instrumental bucureșteano-timișorean purtând numele protagonistului, „**Vlaicu Golcea & Midi Overdose**” care ne-a propus o insolită incursiune timbral-expresivă în teritoriul de joncțiune al muzicii electronice, progresive și al jazz-ului; iar în continuare imprevizibilul duo austriac **Klaus Gesing** – clarinet bass, saxofon sopran (uimitor instrumentist) / **Jarrod Cagwin** – percuții, duo multiplicat armonic și polifonic grație unor bucle-sinusoide închise (loops) autogenerate live. După opinia mea, cea mai reprezentativă, seara a treia, sâmbătă 22 mai, a evidențiat un trio autohton demn de toată lauda alăturându-i pe ghitaristul nostru numărul 1 de astăzi, **Sorin Romanescu** și pe mai tinerii săi coechipieri **Dan Georgescu** - bass și **Marcel Moldovan** – baterie. I-a succedat pe podium ceea ce aș putea numi **revelația Festivalului**, surprinzătorul quartet „**Pawel Kaczmarczyk Audiofeeling band**” alcătuit dintr-un trio tânăr de certă perspectivă internațională condus de pianistul compozitor **Pawel Kaczmarczyk** (25 de ani, „pianistul anului” în jazz-ul polonez pe 2009), incluzându-i pe un foarte bun contrabass-ist, **Henryk Gradus** și pe un ritmician cu adevărat de excepție, bateristul **Dawid Fortuna** plus întrucâtva mai vârstnicul saxofonist / bass-clarinetist **Grzech Piotrowski**. Lui **Iaroslav Godun**, directorul Institutului Polonez din București trebuie să îi mulțumim că ne-a prilejuit cunoașterea unui grup de un atare calibru...

Podium imperfect

Ana-Maria SZABO

Iulian ROBEA

Eurovisionul este un concurs atipic, pentru că nu contează dacă ai melodie bună, show pe măsură, interpretare de clasă, oricum câștigă... cine trebuie!

Este evident că EBU, organizatoarea concursului, testează mai mult sau mai puțin discret potențialele câștigătoare, pentru a știi care țară este dispusă să se înhame la o asemenea cheltuială uriașă. De pildă, țara gazdă a actualei ediții, Norvegia, a

o fetiță fără har, după care ne-am trezit, ca din întâmplare, că la Hamburg sunt reunite într-o piață zeci de mii de persoane, realizându-se chiar și un duplex, cu transmisiune în direct de acolo! De ce nu s-a făcut asta la Istanbul, București, Baku, Atena, Tbilisi? Vorba cuiva, „ăștia chiar ne cred proști”!

Deci totul era minuțios pregătit pentru victoria țării care cotizează consistent la pușculița EBU, calificată din acest motiv direct în finală, ca și Franța, Spania și Marea Britanie, ceea ce dovedește că ideea de democrație,

anunțat din start că nu va mai organiza finala, chiar dacă va triumfa din nou, după ce anul acesta a cheltuit peste 25 de milioane de euro! Și, atenție, vorbim de țara cu venitul pe cap de locuitor cel mai ridicat din Europa, nu de noi, care nu avem o sală decentă, nemaivorbind de bani-deși cine știe cum alocă guvernul, pentru imagine, o sumă comparabilă.

Vremurile când Irlanda cucerea titlul ani la rând, fără să-i pese, s-au dus demult... Așa a fost și acum, numai că organizatorii nici nu s-au mai ostenit să salveze aparențele: mai întâi au inoculat ideea că melodia Germaniei este între favorite, deși era una oarecare, în plus cântată de

Paula Seling

de egalitate a șanselor lipsește încă din start. În aceste condiții, privind clasamentul, considerăm că Turcia este adevărata câștigătoare, iar România ajunge pe poziția secundă!

După cum se petrecuseră lucrurile anterior, credeam că victorioasă va fi una din țările din a doua semifinală, în care am fost și noi, evident mult mai puternică decât prima, dar uitasem de cele patru țări calificate din oficiu. Mai mult, eram siguri că se va înregistra o premieră, cu o victorie a „semilunei”, favoritele noastre în redacție fiind Turcia și Azerbaidjan; nu ne-am înșelat așadar decât parțial... După cele două se înscriau ca favorite, prin muzică-show-interpretare (dar am văzut că acestea nu prea contează!) Republica Moldova (super show, cu

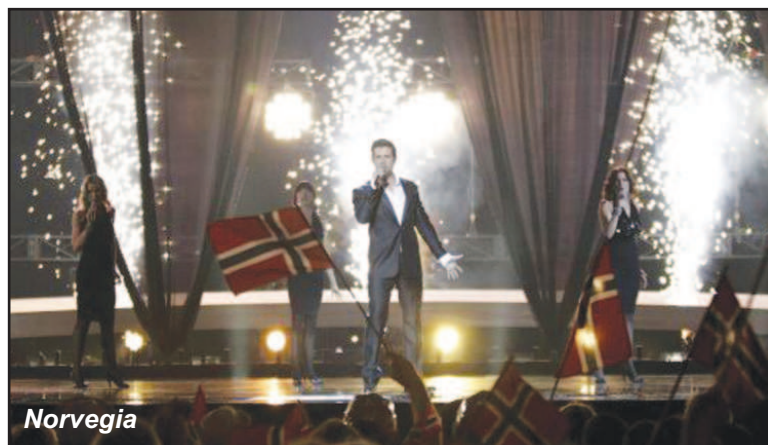
Germania

noastre, așa cum remarca pe drept cuvânt compozitorul Cristian Faur la OTV: cum este oare posibil ca din a doua semifinală să se califice Irlanda (Niamh Kavanagh a câștigat în 1993, dar acum arată ca o mătușică oarecare) și Cipru (cu... galezul Jon Lilygreen), și să fie eliminate melodiile Croației, cu un trio feminin remarcabil, Feminnem, și

puține puncte Chanee & N'evergreen (Danemarca, cu „In a moment like this”), Georgia („Shine”, cu interpreta Sofia Nizharadze, formidabilă) sau Ucraina (cu moderna Alyosha într-o curajoasă piesă cu tentă militant-ecologistă, „Sweet people”), ca să mai dăm trei exemple? Ca să vă convingeți că și în muzică sondajele se fac asemeni celor politice, piesa României era cotate, după semifinală, de către Google Eurovision Forecast, abia pe locul... 16!

În ce privește prestația reprezentanților țării noastre, iată ce scrie Gabriela Hurezean în „Național”: „Paula Seling-Cat Woman cu pieptănătură de soacră mică. După tot scandalul declanșat de aspecte nu tocmai cușer ale

selectării piesei lor, Ovi și Paula s-au prezentat destul de bine, deși aceasta din urmă tocmai se plânga că e răcită. De cântat, au cântat corect, mai ales Paula, care a atins o acută perfectă în final. Discutabilă este imaginea pe care și-a ales-o reprezentanta noastră. Îmbrăcată în harnașamentul

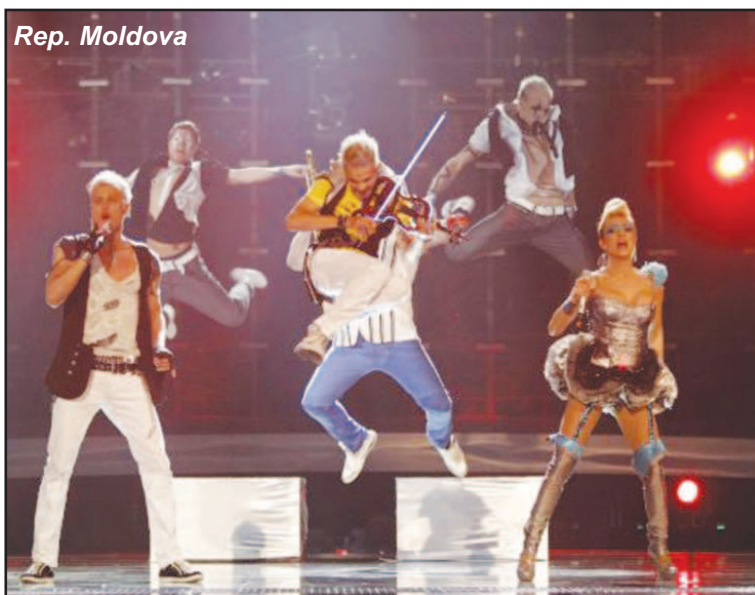
Norvegia

atrăgătoare Olia Tira în mare formă), Georgia, Ucraina (cu o altă solistă frumoasă și talentată), România, Rusia (cu un cântec superb, în manieră clasică, o baladă rock), Armenia (din nou o solistă fotogenică și nu numai), Danemarca (un duet impecabil), Norvegia (păcat că piesa a fost cântată cam prost)... Dar, repetăm, Turcia (grupul MaNga), cu un show rock de mare dinamism și acuratețe, și Azerbaidjan, cu o senzațională solistă de 17 ani, Safura (decretată cea mai frumoasă din concurs, înaintea Paulei noastre), ni s-au părut a se detașa.

Dar „jocurile” se fac înainte, ca și la preselecțiile

Suediei?

Sau cum poți privi impasibil văzând cum în finală primesc prea

Rep. Moldova

negru gen Cat Woman-Madonna-Lady Gaga, Paula a avut o coafură total nepotrivită cu ținuta, de nuntașă cu păr tapat și bucle penibile. Nici trenele volănoase pe care le purtau fetele de la backing vocals nu dovedeau prea mult bun gust. Paula și Ovi s-au străduit, au

ajuns în finală”. În ce ne privește, suntem de acord cu observația privind vestimentația latino-americană a coristelor, mai ales că ea nu avea nici o legătură cu „focul” din titlul cântecului și de pe scenă.

nimeni nu prea știa cine este, până de curând. De altfel el nu s-a întors în România alături de Paula, așa cum ar fi fost normal, pentru interviuri, apariții TV, etc, ratând o nouă șansă de a mai apărea în fața

publicului! Lipsit oricum de charismă, el nu și-a armonizat ținuta cu aceea a partenerei sale, semn că e cazul ca TVR să apeleze la stilști.

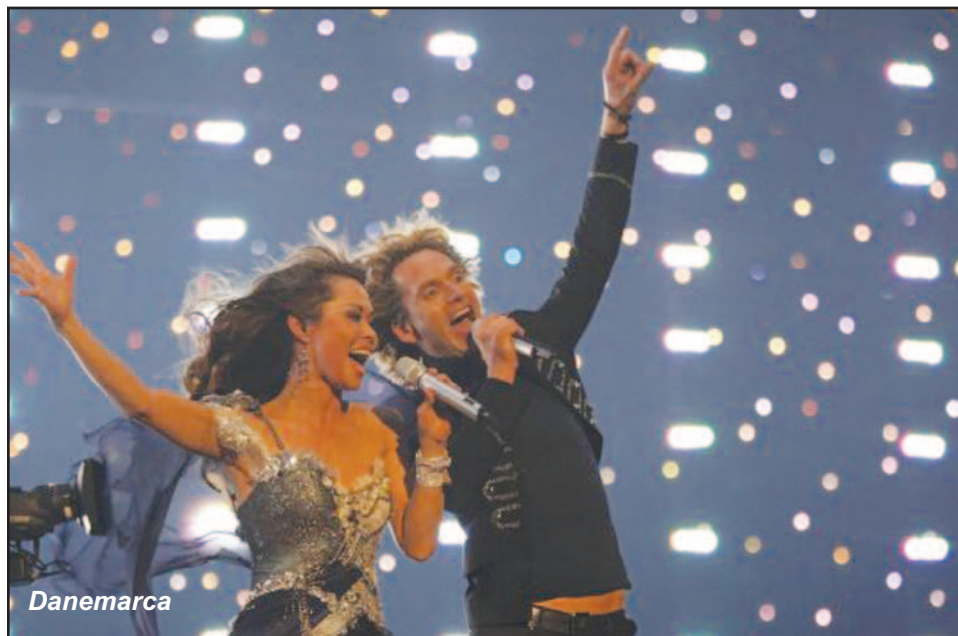
Dincolo de toate este un mare succes al Marinei Almășan Socaciu, în primul an în care i se încredințează responsabilitatea a tot ce înseamnă Eurovision. La transmisiile TVR comentariile au aparținut lui Leonard Miron (este... stewart la British Airways!) și Gianinei Corondan.

Parcurgând rapid seara finală, am mai notat că echipa Spaniei a mai urcat pe scenă... încă o dată, fără ca șterșii moderatori norvegieni să explice de ce. Cauza? Un spectator s-a intercalat în timpul piesei între artiști!

Am fost uluiți constatând câte puncte a acumulat Belgia, cu

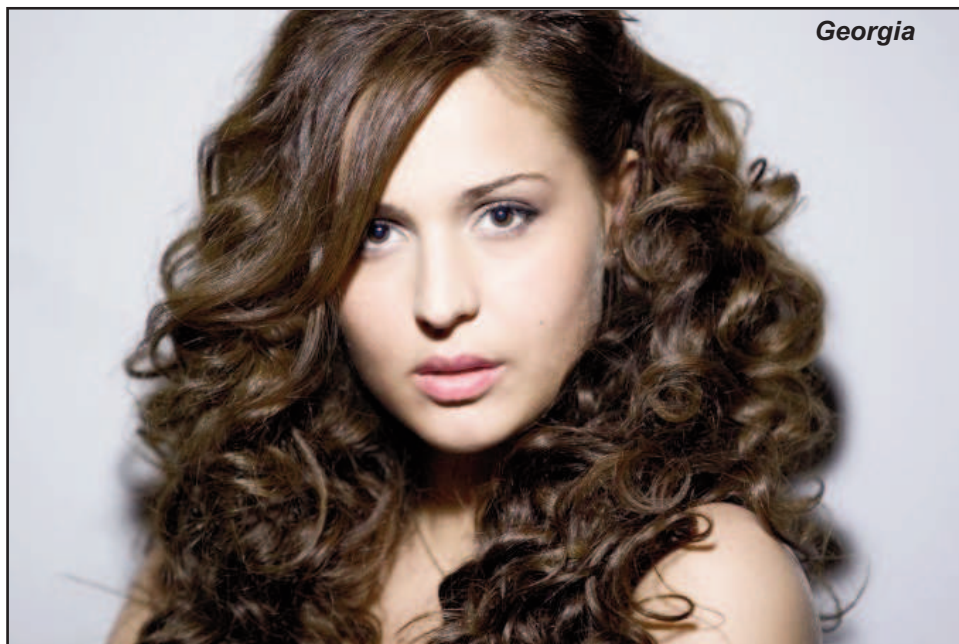
Turcia

Danemarca

Considerăm că această clasare, neașteptată să recunoaștem, i se datorează în proporție covârșitoare frumoasei, atât de muzicalei Paula Seling, ea fiind „motorul” acestei performanțe, prestația ei fiind impecabilă. În ce-l privește pe Ovi, el trebuie să confirme că este într-adevăr un compozitor înzestrat. Anul trecut, în postură de reprezentant al... Norvegiei, i-am oferit două premii la „Cerbul de aur”, cu o generozitate exagerată.

Ne întrebăm cât de cunoscut este el în Norvegia (am primit însă 10 puncte de la ei... să fie primite!), pentru că în România

Georgia

Azerbaidjan

2007 (Todomondo), 4 în 2006 (Mihai Trăistariu), 3 în 2005 (Luminița Anghel și Sistem), 18 în 2004 (Sanda Ladoși), 10 în 2003 (Nicola), 9 în 2002 (Monica Anghel și Marcel Pavel), 17 în 2000 (Taxi). Anul acesta doar Moldova ne-a acordat 12 puncte (de ce nu ne mirăm? Noi însă n-am făcut-o!), prestația noastră pe scena de la Telenor Arena (s-a construit în mai puțin de 2 ani, costând 75 milioane de euro) din Oslo fiind punctată bine și de Portugalia, Norvegia, Suedia, Spania (câte 10), Danemarca, Israel, Cipru, Marea Britanie (câte 8).

una dintre cele mai terne melodii din concurs, ne-am întrebat ce este de fapt solistul sârb cu sex incert (ne și gândeam la o situație asemănătoare cu aceea a Israelului, cu victoria celui travestit sau transsexual!), am suportat cu greu gabaritul depășit al islandezei (și așa nu îi

simpatizează nimeni, de când cu vulcanul!), am înțeles de ce la fotbal echipa Franței este majoritar de culoare, Hexagonul înscriind un "dance" african, dar mai ales am constatat că nu puține au fost țările care - muzical, vestimentar, coregrafic, dar și lingvistic, cântând în limba respectivă - au ținut să-și respecte tradițiile și identitatea. Între acestea, la loc de cinste, ca de obicei, Grecia - cu o piesă antrenantă, bine susținută ritmic, în care filonul elen era pregnant.

Revenind la participarea noastră, să notăm clasările anterioare, din ultimul deceniu: 19 în 2009 (Elena Gheorghe), 20 în 2008 (Nico și Vlad Miriță), 13 în

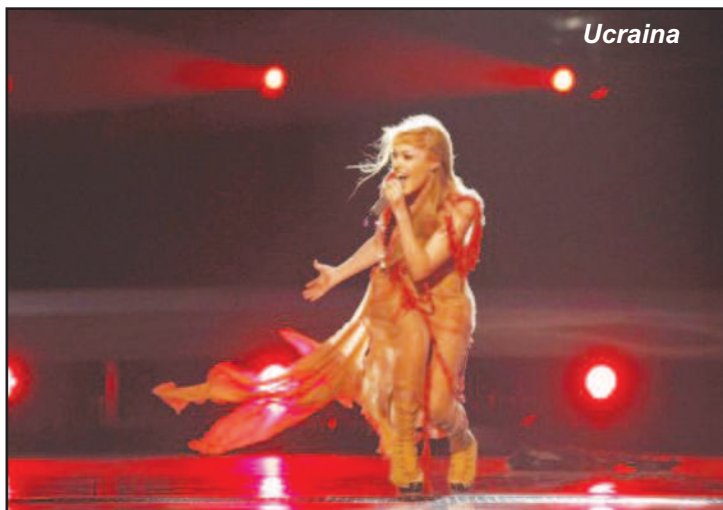
vecini - normal, nu?), totalizând la final 162 de puncte!

Coriste au fost Andrada Suliman, Larisa Borza, Bianca Purcărea, Andreea Moldovan, aceasta din urmă fiind probabil fostul copil-minune din Baia-Mare, concitadină așadar cu Paula Seling.

Pianul dublu transparent a fost conceput de soțul Paulei, Radu Bucura.

Cert este că Paula (32 de ani) și Ovi (34), cu piesa „Playing with fire”, au ocupat un nesperat loc 3, victoria revenind nemțoaicei Lena („Satellite”).

Să ne bucurăm sincer de acest succes și... să convingem guvernul să treacă la construirea unei săli la București!

N-am luat noi decât un loc 1, dar am adunat ca furnicuța cam de la toți câte ceva (înafară de

Istoria șlagărului românesc

Mihai CHIHER

Da, la Brăila se scrie, de 6 ani încoace, o istorie a șlagărului românesc!

În acest oraș dunărean există un președinte de Consiliu județean, Gheorghe Bunea Stancu, care iubește muzica și luptă pentru prestigiul orașului, dându-l reușind să mențină festivalul la cele mai înalte standarde și în această perioadă de criză. Spre deosebire de alte manifestări pornite cu ambiții mari, dar care s-au stins rapid (va fi reluat, de pildă, festivalul „Dan Spătaru” de la Medgidia?), festivalul „George Grigoriu” ține la blazonul său, totul fiind și în acest an impecabil: orchestră, sunet, lumini, decor, transmisie în direct la TVR2, proiecții-inclusiv pe un ecran mare în fața sălii, expoziție foto, program de sală, premii uriașe, recitaluri de clasă, participare internațională de calitate. Nu întâmplător s-a spus că festivalul de la Brăila este mult mai bun decât cel de la Mamaia, putând fi invidiat și de „Cerbul de aur”, pentru că nu o dată finaliști de la aceste două competiții și-au încercat fără prea mult succes norocul și la Brăila. Pentru că aici juriul este compact și alcătuit numai din oameni de muzică, iar sistemul de jurizare exclude orice fel de aranjament, pentru că și concurenții și vedetele beneficiază de acompaniamentul extraordinarei orchestre conduse de compozitorul Ionel Tudor-un festival cinstit, profesionist, unde totul este „live” și transparent, iar sala mereu arhiplină. Iar dacă mai era nevoie de un argument, acesta este dat de colaborarea cu Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor (inexistentă la celelalte manifestări amintite), inclusiv prin prezența în fruntea juriului a secretarului UCMR, prof. univ. dr. Anton

Cristina Croitoru

Șuteu, care și anul acesta a premiat din partea Uniunii o solistă frumoasă, valoroasă, cu adevărat de perspectivă.

Înafara compozitorului Anton Șuteu, din juriu au

mai făcut parte compozitorul Horia Moculescu (care a transmis în direct chiar de pe scena festivalului o ediție specială, dedicată evenimentului, a popularei sale emisiuni „Atenție, se cântă!”), cântăreața și producătoarea din Elveția, Eliane Dambre (ea conduce o instituție muzicală prestigioasă la Nyon, „Les Funambules”), muzicianul Cornel Cârstei, textiera Andreea Andrei (fiica lui George Grigoriu), binecunoscutul om de radio Titus Andrei, producătoarea Rumiana Nacheva din Bulgaria (a acordat personal două premii speciale, constând în invitarea la festivalul internațional „Silver Yantra”, soliștilor Laura Sensi din Elveția și Alin Ignat din România). Sarcina juriului nu a fost deloc ușoară,

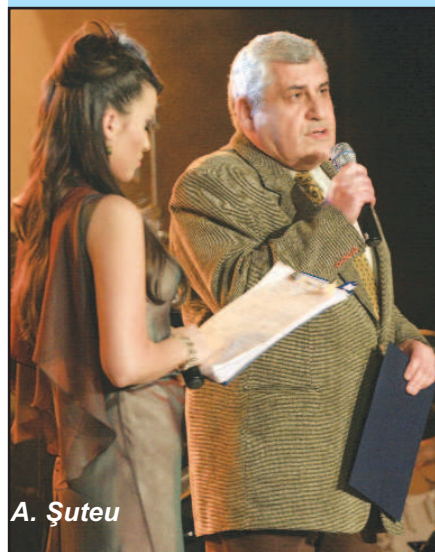
pentru că era în joc un Trofeu de excepție, super-râvnit (un automobil Opel Zafira de aproape 20.000 de euro!), dar și alte premii totalizând nu mai puțin de 7.000 de euro! Toate acestea au fost posibile datorită unor sponsori generoși, în frunte cu Tancrad (sponsor principal), Concivia, Vodafone, Irmex. Pe lângă premiile atractive, competența juriului și seriozitatea organizării, „greutatea” manifestării este dată de prezența pe scenă a reductabililor instrumentiști din big-bandul Radio-difuziunii, sub bagheta lui Ionel Tudor: Dan Ioniță, Andrei Tudor (așadar, o formație cu doi compozitori de marcă în componență!), Marian Georgescu, Eugen Tegu, Dan Pirici, Laurențiu Ștefan, Alexandru Cotoi au repetat zile și nopți, săptămâni la rând, dar totul a sunat perfect.

După cum se știe, la Brăila palmaresul este

Laura Sensi

secret, inclusiv pentru membrii juriului (care își dau notele în plic închis), până în ultima clipă, ierarhia rezultând din totalizarea notelor, așa încât ei înșiși sunt surprinși de poziția finală a unor interpreți mai puțin convingători, așa cum s-a dovedit a fi însăși câștigătoarea, Olga Gorcinschi din Republica Moldova. Știți cum se spune, „dacă tăcea, filosof rămânea”, dar la serata festivă ea a avut proasta inspirație să abordeze câteva piese „evergreen”, la care membrii juriului și-au astupat, literalmente, urechile! De altfel, dintre câștigătorii anteriori ai Trofeului doar Pasha (Pavel Alexandru Parfeni), din Rep. Moldova, a confirmat, prin evoluții superlative la Mamaia și la „Cerbul de aur”, ceilalți (Elena Mândru, Nicoleta Floroni, Angelica Vasilcov, Alexandra Nistor) reintrând în anonimat. Victoria solistei de la Chișinău s-a datorat unei ocoliri abile a regulamentului, fiindcă de fapt pe scenă a fost cunoscuta formație Millenium! Premiul I a fost acordat unui debutant, pentru că rockerul (a abordat o piesă Holograf) bucureștean, Alexandru Daniel Anghel a început să cânte cu doar 6 luni în urmă. Pe treapta a doua-sensibilul cântăreț nevăzător din Cluj-Napoca, absolvent al Academiei de muzică „Gheorghe Dima”, Ioan Man, aplaudat minute în șir de public. Premiul 3 a

A. Șuteu

plecat la Hunedoara, fiind acordat Cristinei Florentina Vasiliu, 18 ani, dar a fost mai mult decât evident că merita mult mai mult această distincție (am înțeles că le-a despărțit doar... o zecime de punct!) solista de 17 ani din Elveția, Laura Sensi-o voce cu mare personalitate. Melodia pe care ea a interpretat-o, „L'aveu d'aveugle” (Confesiunea orbului) l-a impresionat până la lacrimi pe Ioan Man... Următoarele două mențiuni au revenit interpreților Alin Ignat din Alba-Iulia (pr. 3 la Mamaia, anul trecut, ceea ce confirmă nivelul valoric superior de la Brăila) și Andrei Ciobanu din Bacău (dintre cei 23 de finaliști au fost câte trei din Bacău, Brăila și Rep. Moldova). Premiul de popularitate a fost câștigat de Mariana Rebeca Drăguț din Brăila, de meserie... polițist de frontieră la Galați, încurajată de toți colegii. Surprinzătoare prezența în palmares (importantul premiu al Consiliului județean Brăila) a Rodicăi Elena Tudor din jud. Prahova, solistă mediocră, fără charismă și prezență scenică, în condițiile în care n-au cântat în Gală interpreți cu adevărat talentați, de viitor, cum ar fi Alexandru Tărășeanu (Ucraina, 17 ani) sau Cristian Gorun Sanda (Craiova, 17). Poate cel mai important premiu, cel al UCMR, pentru că este acordat de breasla

profesioniștilor muzicii, a fost înmănat de Anton Șuteu superbe studente de la Dubăsari, Rep. Moldova, Cristina Croitoru. Are 22 de ani, a studiat vioara la școala de muzică, iar în prezent este în anul IV la Academia de muzică din Chișinău. Ea a dat viață tulburător melodiei „Iertare” de Ion Aldea Teodorovici, pe versuri de Grigore Vieru.

Millenium

Vorbeam de o adevărată istorie a șlagărului românesc, pentru că înafara piesei obligatorii din creația lui George Grigoriu am reascultat piese binecunoscute aparținând unor Vasile Vasilache, Florin Bogardo, Marius Țeicu, Ionel Tudor, Adrian Ordean, Andrei Tudor, Paula Seling, Mihai Trăistariu, Laura Stoica. Nemaivorbind de prospețimea cu care au răsunat, în versiuni tinerești, marile șlagăre ale compozitorului omagiat – „Nu suntem îngeri”, „Cui îi pasă de mine”, „Pentru un sărut”, „A doua tinerețe”, „Eternitate”, „Vorbește-mi despre dragoste”, „Speranțe vis, speranțe flori”, „Să cânte lumea”, „O perlă de fată”, „Mărunțica”, „Amurgul”, „Niciodată, niciodată”, „Doar tu ești fericirea mea”. Tocmai pentru că festivalul poartă numele lui George Grigoriu ar fi de dorit ca și în recitaluri să poată fi ascultate, în versiunea originală, melodii scrise de G. Grigoriu special pentru vedetele cu care a colaborat. Dacă anul trecut se reușea „performanța” de a nu se cânta în recitaluri nici o creație a acestuia, la ediția actuală Eva Kiss a salvat onoarea vedetelor (unele n-au nici o vină, n-au colaborat sau chiar nu l-au cunoscut pe Maestru!), interpretând două melodii lansate de ea, ambele foarte frumoase, semn că aria propunerilor pentru concurenți poate fi lărgită. Sugerăm (am mai făcut-o, poate acum vom fi ascultați, așa cum s-a întâmplat cu Eva Kiss) ca pe lângă vedetele tinere, aflate „pe val”, în fiecare seară să se acorde spațiu unor monștri sacri care de-a lungul timpului au transformat în șlagăre piesele compuse de G. Grigoriu: Marina Voica, Alexandru Jula (vine de la doi pași, de la Galați!), Stela Enache, Mihaela Mihai, Cristian Popescu, Luminița Dobrescu, Olimpia Panciu, Acvilina Severin-și lista poate continua.

Cele trei recitaluri au fost și ele susținute cu acompaniament orchestral: Eva Kiss alături de formația festivalului (cu soțul ei, Radu Constantin-claviaturi,

backing vocal), iar Loredana (cu „Agurida”) și Ovidiu Komornyik cu formațiile proprii. Eva Kiss la rândul ei s-a înscris în această istorie a șlagărului românesc, reamintindu-ne creații semnate Camelia Dăscălescu, Jolt Kerestely, Cornel Fugaru, dar și „Plaisir d’amour”, a brăileanului Georges Boulanger, sau două celebre române pe versuri eminesciene, cântate împreună cu sala. Komornyik nu putea ocoli compozițiile sale de mare succes: „Te-am trădat”, „Nu plânge, iubito”, „Maria, Maria”, „Iartă-mă”, „Ești mireasa vieții mele”, în timp ce Loredana a fost, ca de obicei, explozivă, debordând de dinamism și energie. Microrecitalurile laureaților de anul trecut ne-au dovedit că, la nivelul

primelor două locuri cel puțin, ediția 2009 a fost mai puternică: Pasha ne-a reamintit piesele cu care a cucerit, entuziasmant, Trofeul (o compoziție proprie și una a lui Andrei Tudor), în timp ce elvețianca

Un festival cu adevărat fără cusur, în care creația românească a fost pusă permanent în prim-plan și care a oferit „material” de excepție valorosului realizator de la TVR2, Ștefan Stănescu. Emoția a atins cote maxime la final, când președintele Gheorghe Bunea Stancu și reprezentantul Tancrad au înmănat câștigătoarei cheile mașinii, după care toți laureații s-au mutat în fața sălii, lângă mult-visatul Opel și sub focurile de artificii aplaudați de sutele de spectatori care nu mai avuseseră loc în sală. Ediția a 6-a a Festivalului internațional „George Grigoriu” intra în istorie; să dorim laureaților să confirme aprecierile juriului, spectatorilor și telespectatorilor!

Gh. Bunea-Stancu înmânează trofeul

Mélanie Réne, premiul I, a fost din nou ovaționată de spectatorii care n-au uitat-o, cântând „Il chante avec les anges” și „Highway”.

Întâlnire de gradul 3

Marius GHERMAN

Nu o dată am scris despre faptul că studioul muzical din Câmpina al soților Alina și Romeo Negoiasă (cunoscuta formație Alesis) a devenit un loc de întâlnire pentru vedetele muzicii de toate genurile.

Aici înregistrează în mod curent Fuego, Irina Loghin, Marina Voica, Gabriel Dorobanțu, Adrian Enache, Daniela Condurache și mulți alții. Cele mai recente „produse” ieșite pe porțile studioului au fost potpuriul mexican (alături de Dorobanțu), respectiv cel folcloric (împreună cu Adrian Enache), cele două momente artistice de excepție cu care formația Alesis a cules aplauze la marele spectacol de la Sala Palatului „Frumosu’ de la Marea Neagră”, dedicat celor 55 de ani de activitate pe scenă a marilor actori Jean Constantin (ultima apariție în Capitală...) și Draga Olteanu Matei.

C. Radu, M. Voica, E. Kiss, Alesis

Se pare că la Câmpina se mai pune la cale ceva de excepție, din moment ce reporterii noștri au surprins aici o întâlnire de taină și... de gradul 3 între Marina Voica, Eva Kiss (amintiri emoționante despre turnee comune, cele două artiste nu se mai văzuseră de 25 de ani!) și Alesis, „supervizată” de marea animatoare a vieții artistice Livia Gauzin și de soțul Evei, muzicianul Radu Constantin. Cei de față au profitat de prezența Marinei Voica pentru a-i solicita

câteva texte de cântece rusești celebre, s-a vizitat studioul, s-au făcut proiecte. Dacă nu în sezonul estival, mai mult ca sigur ele vor fi concretizate la toamnă, când cunoscutul impresar Bebe Mihu intenționează să-i dedice Marinei Voica un mare spectacol aniversar la Sala Palatului. Șansa marilor valori ale muzicii noastre ușoare constă într-o cât mai bună colaborare între ele, spre

satisfacția unui public care nu le-a uitat și care le așteaptă cu nerăbdare pe scenă. Jos pălăria în fața promotorilor care au înțeles acest lucru, Bebe Mihu fiind nu întâmplător premiat de revista noastră.

După 20 de ani

Actriță și interpretă de muzică ușoară debordând de talent, adică o artistă în toată puterea cuvântului și a forțelor sale creatoare, Ramona Bădescu a lansat la București albumul numit sugestiv "Jumi Juma".

Acesta conține 12 piese din repertoriul românesc tradițional și din cel italian din regiunea Napoli, 6 în limba română și 6 în italiană. Acest eveniment a avut loc simbolic, după exact 20 de ani de la plecarea sa din România. "Acest disc care conține șase piese românești ale Mariei Tănase și tot atâtea în italiană înseamnă 20 de ani de-ai mei de România și 20 de ani tot de-ai

cu părinții

mei de Italia. Sunt 12 piese precum lunile anului, dispuse alternativ pe disc, una în română, una în italiană" - a declarat Ramona Bădescu.

Una dintre piese este un duet cu interpretul napoletan Gigi Finizio și se numește "Resta cu mme". "Este practic primul duet muzical făcut la peste 2.000 de km distanță" - a mărturisit Ramona. Vocile au fost înregistrate separat de fiecare dintre cei doi, Ramona în studioul Formației "Millenium" de la Chișinău, iar Gigi Finizio din studioul său din Italia. Ramona a făcut vara trecută naveta între Italia, România și Rep. Moldova. „În loc să mă distrez la mare, mergeam să înregistrez la Chișinău” - a mărturisit românca. "Ramona, prin vocea sa, se apropie foarte mult de farmecul și muzica napoletană. Mi-a plăcut ideea de a participa la un proiect puternic și atât de frumos" - a declarat Gigi Finizio care a ținut să interpreteze împreună cu Ramona, la conferința de presă, melodia "Resta cu mme".

Trebuie spus că albumul "Jumi Juma", lansat și la Primăria din Roma, a fost înregistrat la Chișinău, alături de binecunoscuta trupă Millenium.

cu Gigi Finizio

Eugen Ungureanu

FAVORIT

TELEVIZIUNEA CÂNTECELEI NOASTRE

In fiecare Vineri ora 18.00:
Star Musik cu Eugen Ungureanu
si reluare sambata
ora 10.00 dimineata

www.tvbucuresti.com

Albumul este dedicat de solistă părinților săi, Liana și Cristel Bădescu. "Mărioara de la Gorj", "Reginella", "Sanie cu zurgălăi", "O sarracino", "Săracă inima mea", "Tammurriata near", "Pe deal pe la Cornățel", "Caravan Petrol", "Bun îi vinul ghiurghiuliu", "O surdato nnamurato", "Șapte vâi și-o vale adâncă" și "Resta cu mme" sunt titlurile sugestive ale celor 12 piese împărțite... "Jumi Juma".

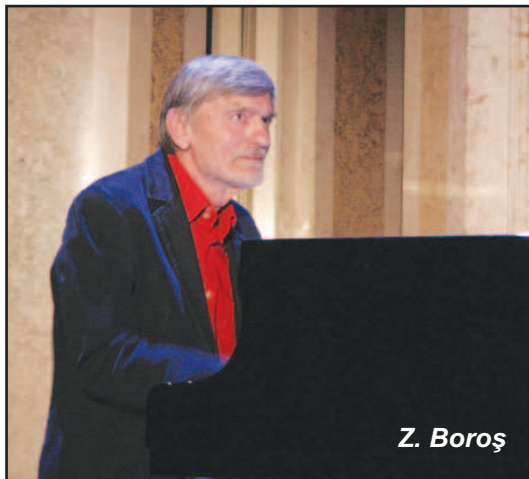
Text și foto:
Oana GEORGESCU

Gala premiilor de jazz pe anul 2009

Mirela STOENESCU-TOLLEA

Organizată de „**FUNDAȚIA MUZZA**” în colaborare cu Ministerul Culturii și Patrimoniului Național, Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor din România, Institutul Cultural Român și Centrul Național de Artă „**TINERIMEA ROMÂNĂ**”, gala s-a configurat într-un eveniment menit să evidențieze și să promoveze succesele din anul precedent în perimetrul autohton.

Premiul pentru **debut** a revenit **Soniei Petra** (foarte tânără pianistă și vocalistă), capabilă să restituie și un blues de D. Ellington, în varianta de pian solo, dar și piese dificile precum „Moon Dance” de Van Morrison sau „Stormy Weather”

Z. Boroș

(semnată H.Arlen/T. Koehler), alături de **Trio-ul pianistului Sorin ZLAT**, leader-ul avându-i drept parteneri, în context, pe bass-istul Cătălin Răsvan și pe bateristul Atilla Varadi. În ipostază de pianist, **Alexandru Pădureanu**, laureat și el cu un merituos premiu de debut, dar pentru frumoasa prestație în festivalul „Nopti albe...”, ne-a readus în memorie „Caravana” lui Duke Ellington și „Billie’s Bounce” de Ch. Parker, revărsându-și bucuria în improvizație, prin intermediul claviaturii în alb și negru... Premiile pentru categoria „**Revelația anului**” au revenit **duo-ului Alexandru Anastasiu** (vibrafon)-**Lucian Maxim** (baterie), la gală interpretând creațiile vibrafonistului, „Back to Sofia” și „Let’s Vibe”, cu virtuozitatea binecunoscută, menită să pună în valoare alchimia timbrală aparte. O altă revelație a anului trecut a fost chitaristul **Alexandru Man**, într-un incitant duo cu binecunoscutul compozitor-chitarist Sorin Romanescu, unde sensibilitatea creatoare de atmosferă și tehnica instrumentală adecvată ale ambilor protagoniști s-au regăsit în partituri îndrăgite ca „Nuages” (D.Reinhardt) sau „Blues for Alice” de Ch. Parker. Revelația vocal... feminină a anului jazz- istic 2010 a fost considerată **Elena Moroșanu**, mai ales pentru colaborarea permanentă cu Ansamblul Florin Răducanu & Classical Trubadures Orchestra. Tânăra vocalistă-textieră a prezentat o piesă din zona de intimizare a spațiilor sonore („The Boy Next Door” - R. Blane/ H. Martin); o alta, din lumea intersecțiilor lirico-dramatice, acolo unde se plasează partea mediană din Sonata

„Patetica” de Ludwig van Beethoven, veșmântul jazz- istic fiindu-i creat cu pricepere și har, chiar de pianistul **Florin Răducanu**, distins în context, cu premiul „**Muzicianul anului**” și o secvență decupată din zestrea de melodii semnate George și Ira Gershwin („It Ain’ t Necessely So”), fiecare moment stilistic punând în valoare și calitățile celorlalți trei protagoniști, contrabasistul Pedro Negrescu, saxofonistul Mihai Sebastian și Tudor Parghel (drums). Cei ce-au **confirmat** pe anul 2009 au fost vocalista **Ioana Hartescu**, participantă la prestigiosul concurs „Lady Summertime” din Finlanda, trompetistul **Laurențiu Moise**, pentru roluri instrumentale de excepție, inclusiv în „distribuția” propriului său cvartet, prezent la gală și **Academic Jazz Sextet**, pe viitor, **Funk Factory**, formație pe care am urmărit-o în seara festivității cu piese compuse de chitaristul - bass Ioan Mantu și claviaturistul Cătălin Huțanu. Numerele norocoase pentru maestrul **Zoltan Boroș** au fost **70** (de ani de viață) și **50** (de activitate pe tărâmul Eutherpei), acestea aducându-i **Premiul de excelență pe 2009**. Iar inspiratele creații ale septuagenarului muzician, „Blues-ul bunelor speranțe” și „Toamna în orașul meu” s-au regăsit în program cu participarea invitaților săi, A. Varadi și S. Romanescu, într-un regal jazz-istic. Un alt pianist-compozitor septuagenar, **Marius Popp** s-a impus (dacă mai era nevoie), printr-un material discografic de valoare: „Semințe prăjite”, lansat în 2009 de ELECTRECORD, premiat la categoria **CD-ul anului** și relevat prin două secvențe: „Balul bobocilor” și „Simpla nostalgie”, de cvartetul alcătuit din Tom Smith (trombon), Mathew Smith (drums), Pedro Negrescu (contrabas) și, desigur, Marius Popp, arhitectul știut al construcțiilor din clape de pian... **Premiul pentru cel mai apreciat artist din diaspora** îi aparține saxofonistului **Nicolas Simion**, câteva crâmpoie din albumul său, produs de I.C.R. („Transylvanian Jazz”), fiind interpretate și „condimentate” în duo cu Sorin Romanescu.

Premiile fără micro-recital au revenit jurnalistului clujean **Roland Szekely** (pentru traducerea volumului „Istoria jazz-ului” de L. Malson), **managerilor anului**, **Laura Coroianu** și **Bogdan Enache** și **Casei de discuri SOFT RECORDS**, pentru cele trei materiale lansate în 2009: „**Home**” (un album conceptual al contrabasistului Pedro Negrescu), „**Poveștile Blues-ului**” (original tălmăcite de formația de gen, „Trenul de Noapte”) și „**Baladă lăutărească**” - un șir de metafore sonore izvorâte din inima unui veritabil nativ în zodia jazz-ului: Johnny Răducanu.

P.S. Zoltan Boroș a fost sărbătorit și de UCMR printr-un Concert aniversar desfășurat în Aula Palatului Cantacuzino pe 28 martie a.c. Invitații lui Zoltan Boroș au fost Alin Constanțiu, Eugen Tegu și Paul Man.

Mirabela Dauer

Octavian URSULESCU

Aș putea să aștern multe rânduri despre minunata artistă care e Mirabela Duer – prietena, vecina și mai ales colega admirabilă, dar ar însemna s-o jignesc, înșirându-i meritele.

Cine nu le cunoaște, cine nu-i apreciază vocea excepțională, cine nu s-a emoționat măcar o dată la unul din recitalurile sale, urmărind-o cum arde ca o flăcără, mistuindu-se pentru noi, spectatorii? De patru decenii alături de noi, parte componentă a vieții noastre, a bucuriilor și necazurilor oamenilor, Mirabela Dauer este cea mai titrată dintre solistele din România, dar, modestă, nu se laudă cu asta. În panopia ei strălucesc premiile obținute la

prestigioase festivaluri internaționale – Varadero (Cuba), „Orfeul de Aur” (Bulgaria), Dresda, Rostock (Germania), Bratislava (Cehoslovacia), Sopot (Polonia), Moscova. Este *record-woman* și în ceea ce privește discografia, aceasta numărând până acum nu mai puțin de 35 de albume! A lansat câteva dintre șlagărele de referință ale muzicii ușoare românești, de la „Te-aștept să vii” (Ionel Tudor), „Veniți, privighetoarea cântă”, „Mulțumesc, iubită mamă” (Marian Nistor), piese celebre ale lui Vasile V.Vasilache sau Marius Țicu la cele peste 40 de compoziții ale lui Raoul de pe cele mai recente albume ale sale. Și, ajungând la tânărul cantautor Raoul (Rareș Borlea), nu putem să nu observăm auto-reinventarea permanentă a mării cântărețe, de această dată prin suflul proaspăt, modern, dar neostentativ adus de creațiile compozitorului de 30 de ani. Generoasă cu colegii, crezând în prietenie, de curând Mirabela Dauer a fost cap de afiș al unui spectacol de mare anvergură găzduit de Palatul Național din Chișinău, intitulat „In memoriam Dan Spătaru”, inițiat de văduva neuitatului cântăreț, Sida Spătaru, și organizat impecabil de impresarul moldovean Nicolae Dumbravă. Să mai adăugăm Premiul de excelență oferit ei la sfârșit de martie de către revista „Actualitatea Muzicală” editată de Uniunea compozitorilor și muzicologilor din România? Nu cred că mai e nevoie, fiindcă vitrina ei este plină de trofee strălucitoare, pe măsura unei cariere de excepție.

Marinela Pârvu

Radu SOLOMON

La restaurantul „Trattoria il Calcio”-Bucur Obor solista Marinela Pârvu și Taraful condus de dirijorul Nicu Țane au lansat albumul „Cu taraful după mine” (Casa de Producție „Big Man”).

Albumul este sponsorizat de antrenorul Cosmin Olăroiu, de Gino Iorgulescu și de Stelian Gheorghe și conține 10 piese („La Bolintinul din vale”, „I-auzi lele popa toaca”, „O bătrână într-o gară”, „Dac-o fi să mor ca mâine”, „Căpitane de județ”, „Piatră, piatră”, „Un țigan avea o casă”, „Picături de untdelemn”, „Inimioară, inimioară” și „În noaptea de Moș Ajun”). Au fost prezenți la acest eveniment, care a culminat cu

două recitaluri de excepție susținute de Marinela Pârvu acompaniată de taraful său: Nelu Ploieșteanu, Ion Lăceanu, Angela Rusu, Gino Iorgulescu, Victor Becali, Serghei Niculescu-Mizil, Mădălin Voicu Jr, Marius Ioniță, managerul și viitorul soț al Marinelei, la rândul său un violonist valoros, coregraful Marin Barbu (Nea' Mărin de la emisiunea „Dansez pentru tine”-Pro TV), Deea și Dinu Maxer, Oana și Viorel Lis, actorul Gabriel Fătu, compozitorii Andrei și Jolt Kerestely (cu Andrei Kerestely, Marinela Pârvu a imprimat deja două piese ce vor fi incluse pe un viitor album cu muzică pop), Carmen Pleșea (KAO Fashion) și hair-stylistul Florin Hentz, virtuozul violonist Cornel Panțiru, George Tal, Ilie Marinescu – „Psihologul Vedetelor” și Adi Cristescu – Korekt. Concertul LIVE extraordinar, bucătăria tradițională și preparatele culinare italienești specifice rețelei de restaurante „Trattoria il Calcio”, vedetele și

invitații care au petrecut până târziu în noapte au contribuit din plin la

reușita unui eveniment artistic deosebit. (Foto: Gabi Boholț)

Symphoenix = explozie, culoare, pasiune

Ideea unui spectacol bazat pe colaborarea dintre o formație rock și o orchestră simfonică nu mai este inedită, dar la noi este o raritate, astfel încât a fost îmbrățișată cu entuziasm de publicul bucureștean.

Cine nu a fost prezent la **Sala Palatului**, unde a avut loc concertul **Symphoenix**, a pierdut unul dintre cele mai exaltante evenimente muzicale din ultima perioadă. În componența Phoenix **Nicu Covaci** a venit cu vechiul prieten **Ovidiu Lipan Țândărică**, dar și cu **Cristi Gram**, **Bogdan Bradu**, **Ionuț Contras**, **Volker Vaessen** și **Dzidek Marcinkiewicz**, adăugând încă o pagină în istoria rock-ului în fața unei

Nicu Covaci

săli pline cu fani entuziasmați.

Inedită a fost prezența unei adevărate expoziții (neorganizate) de motociclete, care a introdus publicul spectator într-o atmosferă rockeristică autentică.

Orchestra Simfonică București, precum și **Corul Accoustic**, ce au evoluat sub bagheta nonconformistului dirijor **Daniel Jinga**, alături de invitații speciali: **Moni Bordeianu**, tenorul **Vlad Miriță**, prim-solista **Operei Române**, **Tina Munteanu** și **Adrian Petrescu**, prim oboist al Filarmonicii George Enescu, au adăugat culoare show-ului.

Așa cum remarca **Simona Drăgulescu** (din partea organizatorilor), scena a fost însuflețită de sentiment, trăire, dăruire și pasiune, care s-au propagat firesc în toată sala timp de aproximativ 3 ore: toți cei prezenți s-au dezlănțuit, dansând și cântând alături de formație piese familiare tuturor. Un eveniment de răsunet, "**Symphoenix**" se va concretiza și într-un turneu în țară.

Dan CHIRIAC

Vunk... la școală

Cei de la **VUNK** au găsit o școală unde se învață muzica rock și au hotărât să doneze două chitare, de mare valoare emoțională pentru ei, celor de la **Rockscool**, o școală de rock, unde profesori sunt chiar membrii unora dintre cele mai importante formații românești.

Cele două chitare donate de **VUNK** sunt instrumente cu ajutorul cărora, de 10 ani încoace, s-a înregistrat primul lor album,

"VOYEUR", iar cu cea de-a doua s-a înregistrat cel mai nou album **VUNK**, "CA PE VREMURI", album ce este gata să apară. "Când ne-am apucat noi de muzică nu exista nimic de genul acesta și sunt sigur că ne-ar fi ajutat și pe noi foarte mult. Școala va ridica valoarea rockului românesc, care este într-o scădere evidentă", a declarat **Cornel Ilie**.

Cu ajutorul unei inedite ședințe foto, formația lansează noul său single, "Prima noapte (din ultima zi)", Noul single marchează și al doilea duet cu o voce feminină, din cariera băieților, de data aceasta "aleasa" fiind **Lora**.

Dorin MANEA

Fuego – „Ce faci astă seară, tu?”

În luna mai, Fuego a efectuat un turneu național cu spectacolul „Ce faci astă seară, tu?” – *Un concert extraordinar cu melodii de neuitat, de pe patefonul cu amintiri.*

Artistul a semnat și regia artistică a spectacolului care s-a bucurat de un imens succes și care s-a jucat la Constanța, Tulcea, Călărași, Galați, Focșani, Adjud, Bacău, Piatra Neamț, Tg.Neamț, Roman, Iași, Vaslui, Brăila și Bârlad. După ce a trecut prin momente extrem de dificile datorate pierderii tatălui său, fapt ce a dus la anularea mai multor spectacole și la amânarea turneului național pe care-l pregătea încă de anul trecut, îndrăgitul interpret Paul Surugiu – Fuego a revenit în forță încă de la sfârșitul lunii aprilie. Turneul Național cu spectacolul de muzică, sunet și lumină intitulat simbolic „Ce

s-a înființat în anul 2000 la inițiativa celor trei tineri care-l alcătuiesc. Repertoriul grupului este variat și cuprinde peste 300 de lucrări a capella și cu acompaniament, lucrări preclasice, clasice și romantice, religioase, prelucrări

Coeur Joie” și membru de onoare al Asociațiunii Transilvănene „ASTRA”. Începând cu 2008, grupul ANATOLY ființează sub egida Centrului Cultural “REDUTA” din Brașov, iar de la începutul acestui an a început colaborarea cu atât de

folclorice, Colinde și Cântece de Crăciun, dar și lucrări din literatura contemporană. Trio-ul a înregistrat opt albume (amintim doar “Colinde de Craciun” - 2001, “Dumnezeiasca Liturghie” - 2004, “Voix des Carpates” - 2006, “Veniti sa luati lumina!” - 2007, “Armonia Craciunului” - 2009), ce cuprind piese din repertoriul românesc și universal. Albumul „Dumnezeiasca Liturghie a Sf. Ioan Gură de aur” a fost nominalizat în 2006 pentru Premiile Academiei Romane. În decembrie 2006 Trio-ul ANATOLY a fost distins cu Marele Premiu la Concursul Național de Muzică Corală Sacră “Cu noi este Dumnezeu” de la Orăștie, ediția XVII. Alături de Corala „Gheorghe Dima” din Brașov condusă de maestrul Nicolae Bica, de Orchestra Filarmonicii din Roma, Orchestra Filarmonicii din Brașov și Orchestra Facultății de Muzică din Brașov, Grupul ANATOLY a susținut zeci de concerte vocal simfonice. Pentru “râvna și calitatea cu care au susținut muzica ortodoxă”, au primit din partea Mitropolitului Ardealului, Laurențiu Streza, Act de Cinstire, scris și parafat. Din 2005, trio-ul vocal este membru al „Asociației Române de Cânt Coral”, membru în Asociația Culturală Internațională „A

îndrăgitul și surprinzătorul Fuego, care nu întâmplător semnează și regia spectacolelor sale, în care cântă și recită la fel de frumos.

Spectacolul live “Casa părintească” a fost o încununare a proiectului “Fuego îl cântă pe Grigore Vieru” dedicat regretatului poet basarabean, care s-a aflat atunci în sală. Deși bolnav, acesta a părăsit spitalul și a venit la București special pentru artist. Anul trecut, FUEGO pornea în cel de-al treilea turneu național cu spectacolul LIVE intitulat “Până la lacrimi mi-e dragă viața”, un spectacol regizat de el însuși, cu orchestră și decoruri realizate special pentru acest spectacol de artiștii de la Teatrul Național din Botoșani. Dintre cele 14 albume lansate până în prezent, cel de-al 13-lea i-a purtat noroc lui Paul Surugiu. Casa de Discuri EUROMUSIC din Cluj i-a oferit Discul de Platină „artistului FUEGO, neprețuit izvor de spiritualitate românească autentică transpus în minunatele colinde dăruite publicului și lumii întregi și pentru deosebitul succes al albumului ÎN NOAPTEA DE CRĂCIUN”.

Oana GEORGESCU

faci astă seară, tu?” a debutat la Brașov pe 26 aprilie și a fost urmat de cel de la Ploiești din 27 aprilie. Fuego a fost acompaniat de grupul vocal ANATOLY din Brașov. Acesta

“GALA BALETULUI RUS”, încă un succes cu sala plină

Rebeca STANCIU

Asociația Culturală de Teatru, Muzică și Film “Dracula” (președinte Stoian Anghel) a organizat la Sala Palatului “Gala Baletului Rus”, spectacol ce i-a reunit în premieră pe câțiva dintre cei mai valoroși dansatori din Rusia.

Cele mai frumoase momente din istoria baletului au fost prezentate de Nadejda Gracheva, Dmitry Gudanov, Vladimir Neporjny, Anastasia Yatsenko, Yelena

Andrienco, Ruslan Skvortsov, Oksana Kuzmenko, Gheorghe Smilevsky, Kristina Cretova și Mihail Martiniuk.

Nadejda Gracheva, Artistă a Poporului, prim-balerină Teatrului Bolșoi, este deținătoare a celor mai înalte distincții și a interpretat rolurile principale în toate baleturile cunoscute, fiind renumită pentru romantismul și căldura pe care le transmite publicului.

Dmitry Gudanov este Artist Emerit și prim-balerin al Teatrului Bolșoi, unde a fost distribuit încă de la debut în cele mai cunoscute spectacole, deținând roluri principale în majoritatea baleturilor.

Și el Artist Emerit și prim-solist al Teatrului Bolșoi, Vladimir Neporjny s-a născut la Moscova, iar în 1991 a absolvit, ca și Dmitry, Colegiul de Coregrafie din Moscova, clasa coregrafului Piotr Pestov, când a fost angajat la Teatrul Bolșoi.

Anastasia Yatsenko este Artistă Emerită, prim-solistă a Teatrului Bolșoi și absolventă a Academiei de Balet din Moscova.

Yelena Andrienco și Ruslan Skvortsov sunt Artiști Emeriți și prim-soliști ai Teatrului Bolșoi, iar prim-soliștii Teatrului “K. Stanislavski & N. Dancenko”, ultimii patru, sunt la rândul lor Artiști Emeriți, Artiști ai Poporului și laureati ai mai multor concursuri internaționale. **(Foto: Lucian Tudose)**

Sfidând criza

Ana-Maria SZABO

Orice artist vei întreba, îți va spune că invitațiile s-au rărit, că „nu mai e ce-a fost anul trecut”, că și onorariile au scăzut. Rezistă însă eroic câteva citadele ale spectacolului de mare succes și mai ales ale bunului gust, între care la loc de frunte Focșanii, unde președintele C. J., Marian Oprișan, dăruiește periodic localnicilor show-uri cu artiști de primă mână, colaborarea sa cu Andreea și Radu Fornea (United Media) fiind mai mult decât benefică. De curând în Crâng, deci „la iarbă verde”, într-o pădure de vis de lângă oraș, peste

5000 de oameni au venit să cânte, să danseze, să fie fericiți alături de artiștii preferați. Și n-au fost deloc puțini, toate genurile fiind reprezentate judicios. Muzica populară i-a adus în scenă pe artiștii profesioniști din ansamblul „Țara Vrancei”, condus de Maria Murgoci, cu orchestră (dirijor Marcel Ghinea), dansatori, soliști vocali. Romanticii, dar nu numai ei, s-au desfășurat cu cântecele trubadurilor Fuego (aflat în plin turneu național) și Cătălin Crișan, meritorie fiind aplecarea organizatorilor și către muzica ușoară tradițională, marginalizată la

Anda Adam

acest gen de manifestări. Ritmurile etno au fost aduse de reprezentanți autorizați, trio-urile Ro-Mania și Hora, în timp ce localnicii, îndeosebi liceenii, au fost fericiți să-i vadă pe colegii lor de la Future Underground (hip-hop și streetdance). Și dacă tot am ajuns la tineri, lor le-au fost dedicate recitalurile idolilor discotecilor și cluburilor: Anda Adam, Connect-R, DJ Rhynno & Sylvia. Iată că se poate calitate și audiență și în vreme de criză!

Constelație fără egal

Sandra LIBUȚIU

Modelul marilor Gale aniversare încununate de succes uriaș este urmat tot mai des de impresarii importanți, convinși în urma reacției publicului.

A fost mai întâi „In memoriam Dan Spătaru” (organizator Anghel Stoian), urmat la câțiva ani de cele două mega-show-uri de anul trecut, girate de Alexandru Bebe Mihu și dedicate compozitorului Jolt Kerestely (75 de ani de viață), respectiv lui Mihai Constantinescu (40 de ani de carieră), plănuid acum un altul pentru

Stela Popescu

Marina Voica. Același Anghel Stoian, prin asociația de muzică și teatru „Dracula”, ne-a invitat la Sala Palatului la „Frumosu’ de la Marea Neagră” – maraton (a durat aproape 7 ore, fără pauză!) artistic prin care au fost cinstiți, la 55 de ani de carieră, marii actori Jean Constantin (avea să fie ultimul său spectacol în Capitală...) și Draga Olteanu Matei.

Am putea spune că n-a lipsit nimeni, aproape, de la acest regal, toți ținând să fie alături de acești campioni cu care se intersectaseră nu o dată pe scenele țării sau chiar ale lumii. Dovadă că Daniel Iordăchioae, de pildă, a venit de la... botezul propriei fiice, Salma, lăsându-și invitații să aștepte! Anastasia Lazariuc și-a promovat piesele de pe noul său album, Aurelian Temișan a fost ceva mai retro, având în vedere specificul spectacolului și implicit structura publicului („Billy Joe Kid” de George Natsis și „Merit eu” de

G. Dorobanțu, Alesis

V. Veselovschi), în timp ce Anne’s ne-a reamintit că pe aceeași scenă a cântat în deschidere la David Bisbal, interpretând, alături de un grup instrumental propriu, piese de pe albumul în curs de apariție „Rază de soare”. Deși are „în derulare” un proiect împreună cu Vincenzo, fost la Latin Expres, aflat în culise, Ciro de Luca a preferat două cunoscute titluri din repertoriul internațional. Anca Țurcașiu, Cătălin Crișan și Oana Sârbu au rememorat la rândul lor atâtea și atâtea momente petrecute în culise împreună cu sărbătorii.

Surprizele majore, în condițiile în care Alexandru Julia n-a putut onora invitația, au fost aduse de formația Alesis și de Ionuț Galani. Alina și Romeo Negoiasă, pe lângă piesele proprii, au pregătit cu Gabriel Dorobanțu un colaj mexican super-simpatic (cu sombrero și toate cele), iar cu Adrian Enache un savuros potpuriu folcloric (se înțelege că Dorobanțu și Enache n-au ocolit nici hit-urile din repertoriul personal, cu ovațiile de rigoare). A doua (de fapt a treia!) surpriză a sosit chiar de la... Marea Neagră, cu cântece grecești aduse de bunul prieten al lui Jean, Ionuț Galani, împreună cu ansamblul de dansuri „Asteria”, Cristina Ispas și Mircea Cazan (bouzouki).

Secvențele de umor, nu o dată muzical, au fost oferite, înafara aniversaților, de bunii lor prieteni Stela Popescu, Nae Lăzărescu și Vasile Muraru, Oltița Chirilă. Cu o consistentă orchestră în permanent pe scenă, precum și cu un grup de dansatori din Giurgiu („Balada Dunării”), partea de muzică populară a fost chiar mai bogată, cu Irina Loghin, Ionuț Dolănescu, Ștefania Rareș, Veta Biriș, Ionela Prodan, Maria Cârnci, Petrică Mătu Stoian, Constantin Enceanu, Niculina Stoican, Mariana Ionescu, Elisabeta Turcu, Gelu Voicu, Alexandru Jidveianu, Steliana Sima. Actorul Ion Dichiseanu a cântat, dar nu numai singur, ci și alături de fiica sa Ioana! Ce mare lucru că ne amintim măcar din când în când de marile noastre valori, cinstindu-le cum se cuvine! (Foto: **Dumitru Angelescu**)

Victor Socaciu: „Iledera”

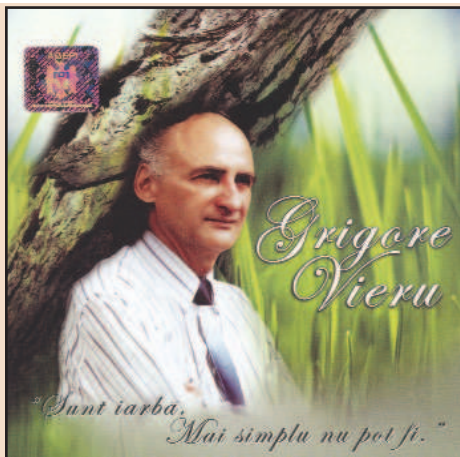
Albumul de față a fost editat de Electrecord după ce artistul trecuse printr-o grea încercare legată de sănătate-de altfel în superbul booklet, care include toate versurile cântecelor, protagonistul mulțumește echipei medicale de la Cluj-Napoca. Sunt 11 piese (a 12-a este instrumentală) de autor, regăsindu-l pe artist așa cum îl știm-un amestec de tandrețe, ironie, umor colosal. Cel mai mult ne-au plăcut „Inimi paralele”, „Verde-blues”, „Fără o stea”, „Vechea yală”, „la tot ce am”, „Zizi”. Albumul a fost realizat la Virtual Art Studio din București, maestru de

sunet George Nemeznic. Orchestrații: Victor Solomon (chitară), Michael Constantinescu (clape, backing vocal), Viki Stephanovici (bas, backing vocal). Aranjamente vocale - G. Nemeznic, mixaj și mastering - Michael Constantinescu. Este, pentru Victor Socaciu, un album al înțelepciunii mature, al unei liniști interioare ce transpar din fiecare vers, din fiecare notă...

Grigore Vieru: „Sunt iarbă. Mai simplu nu pot fi”

Cu ocazia unei deplasări la Chișinău am primit în dar de la cunoscutul impresar Nicolae Dumbravă acest minunat dublu CD, produs de „Muzic Univers”. Între

melodii, binecunoscutele „Eminescu”, „Ca prima oară”, „Romantică”, „Reaprindeți candela”, „Mi-e dor de tine, mamă”, „Cumpărați flori”, „Melancolie”, „Casa părintească nu se vinde”, „Ți-am adus un măr”, „Limba noastră”. Spre bucuria melomanului din România, regăsim între interpreți, alături de Doina și Ion Aldea Teodorovici, Sofia Rotaru, Ion Suruceanu, Iurie Sadovnic, Mihai Ciobanu, pe Paul Surugiu-Fuego și pe Anastasia Lazariuc.

Diana Bișnicu & Makidonia: „Armânj dit Armânii”

Redescoperindu-și originile, Diana Bișnicu ne propune, alături de formația Makidonia, sub egida casei Big Man, această super-atractivă colecție de 11 titluri de muzică armânească, aparținând

membrilor grupului, culese din folclor sau semnate de Sirma Guci. La un mare spectacol de primăvară al aromânilor, la Sala Radio, am observat interesul publicului pentru

acest CD. Melodii frumoase, antrenante, pe care le vor gusta și cei care nu înțeleg limba, pentru că rădăcinile noastre comune transpar atât din multe cuvinte, dar și din ritmuri și construcția muzicală. Așa încât, la final, nu putem decât să le urăm toate cele bune fraților noștri aromâni, cu salutul lor tradițional: „S-băneadză Armâneamea!”

Anca, Anamaria și Ionela Prodan: „Ce e inima de mamă”

Casa Electrecord a fost foarte inspirată atunci când a alăturat-o pe acest album pe cunoscuta cântăreață Ionela Prodan celor două fiice ale sale. Sigur, fetele au puține intervenții vocale, dar atracția rămâne. Dintre cele 23 de titluri 19 aparțin muzică și versuri, lonelei, detașându-se cunoscutul „Din bucata mea de pâine”. Unul este cules din folclor („M-am născut într-un bordei”), iar celelalte, mare surpriză, sunt clasice ale muzicii ușoare românești! Este vorba de „Mi-am

pus busuioc în păr” și „La margine de București”, ambele de Ion Vasilescu, și de „Mama” lui Aurel Giroveanu. Acompaniază formațiile instrumentale conduse de Paraschiv Oprea, Jean Teodorescu, Gheorghe Popa, Adrian Grigoraș, Alexandru Avramovici, Marin Cioacă, Cristian Năstase, deci este vorba în bună măsură de un „Best of”.

Ștefan Bănică - "Super-love"

Plină de bună dispoziție, așa poate fi descrisă "Super-love", cea mai nouă piesă a lui Ștefan Bănică (ce promovează noul album, care va fi lansat în toamna acestui an împreună cu MediaPro Music), având un videoclip antrenant - în regia lui Iulian Moga.

"Super-love" este primul videoclip de tip "musical" din România și prezintă o poveste amuzantă, în care totul se întâmplă

în imaginația personajului interpretat de Ștefan. În timp ce stă plictisit la biroul unde lucrează, personajul evadează în propriul vis: capătă încredere în sine, își schimbă aspectul, costumele și în urma acestor transformări, ajunge să-l împingă de pe scenă pe cântărețul Ștefan Bănică și cântă în locul acestuia.

Fiind un musical, videoclipul se bazează pe dans, vestimentații atractive, iar distribuția se bucură și de prezența Andreei Marin Bănică.

Daniel LUNGU

Imaginea succesului

Recent, managerii Afrodita EndermoSpa by Igiena au invitat vedete și jurnaliști să descopere "Secretele frumuseții Afrodite" și ale "Tinereții fără bătrânețe"! Cu siguranță însă că sloganul "Slăbești acolo unde dorești!" a fost acela care a atras atâția reprezentanți ai show-biz-ului, pentru care imaginea este aproape totul. Cu acea ocazie a avut loc prezentarea celor mai revoluționare programe și tehnici de diagnostic și tratament facial sau corporal folosite la Centrul Endermologic

au fost gazde desăvârșite pentru actrița Teatrului de Revistă "Constantin Tănase" Stela Popescu, Deea și Dinu Maxer,

Oana și Viorel Lis, fostele mari campioane olimpice Elisabeta Lipă și Doina Ignat (canotaj), Monica Iagăr (atletism), interpretele Elena Merișoreanu, Ana Mardare și Marinela Pârvu, Florentina Opriș (Prima TV), actorii Victor Yila și Gabriel Fătu, Ion Lăceanu, designerul Liliana Țuroiu-Udrea, compozitorul Jolt Kerestely, Tavi Colen (a sosit călare pe "motorul" său, un superb chopper "Honda Shadow"), Cătălin Cățoiu (VH2), Andi Antemia etc. În curând, toți vor avea ocazia să cunoască, pe propria...piele și pe propriul trup, cele mai moderne și noi tehnici de diagnostic și tratament care le vor spori imaginea succesului!

Horia Brenciu invită la vals... SF

"Aș da orice să fim din nou, încă o zi..." Așa începe "Ultimul dans", primul single promovat de pe "37", cel de-al doilea album al lui **Horia Brenciu**. Piesa (muzica de Cristian Crețu, versuri - Andreea Miclici), este un vals lent, "o amintire care poate redeveni realitate. Muzica este cea care mă ajută!", mărturisește artistul **MediaPro Music**.

După ce s-a impus pe piața muzicală cu un concept de scenă îndrăzneț atât prin numărul mare de instrumentiști, cât și prin atribuirea fiecărui component din orchestră a unei partituri solo, Horia Brenciu a îndrăznit să folosească primul în România cea mai

nouă tehnologie de înregistrare video: MOTION CAPTURE. El a filmat video clipul "Ultimul dans" în ton cu secolul XXI, folosindu-se cea mai modernă tehnologie video, similară cu cea folosită la realizarea faimosului "Avatar", devenind astfel primul artist român care a avut curaj să se lase pe mâna regizorilor și artiștilor graficieni din această nișă a industriei filmelor SF.

Dorin MANEA

Protecție muzicală

De două decenii așteaptă muzicienii din România o lege a protecției, așa cum există în alte țări europene, cum ar fi Franța, Italia, Grecia!

Și iată că în „Libertatea” descoperim următoarea notă: „Reprezentanții Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România vor supune aprobării Parlamentului un proiect de lege care să încurajeze difuzarea pieselor românești. Legea propune ca radiourile să difuzeze în proporție de 60% muzică românească”. Toate bune și frumoase, dar noi am înlocui ”încurajare” cu ”obligativitate”, altminteri rămânem la stadiul de recomandări, cum ne e teamă că se va întâmpla și acum. . .

Întrebarea firească „De ce nu s-a făcut nimic până acum?” ne-a venit automat pe buze atunci când am văzut cine a luat loc în prezidiul adunării conduse de muzicianul Victor Socaciu, membru al UCMR și deputat PSD: Adrian Năstase, Victor Ponta, Adrian Păunescu, Mădălin Voicu, Robert Negoită (gazdă a reuniunii de la hotel Rin). Nu era oare mai ușor și pentru dâșii s-o promulge când erau la putere? În fine, să ne bucurăm

că începutul a fost făcut și să sperăm că vom apuca ziua când nu va trebui să așteptăm ore în șir la un post de radio până se difuzează un cântec românesc, că expresia „Difuzăm cea mai bună muzică din '80 până azi” nu se va mai referi în viitor doar la muzica străină, că va veni ziua în care creatorii și artiștii români nu se vor mai simți marginalizați în propria lor țară! Într-un interviu, Nicu Covaci înfiera conducerile străine ale unor posturi de radio, ceea ce a subliniat și Victor Ponta în intervenția sa, precizând că ele fac la noi ceea ce nu au voie în țările de baștină. Este absolut scandalos, aceste posturi ființează (și aduc bani grei patronilor) pe teritoriul României, nu ar fi normal să se supună legilor noastre? Nu avem CNA, care atunci când le-a acordat licența a pretins o schemă de programe? O mai verifică din când în când cineva? Așa cum partidele au dreptul la anumiți „timp de antenă”, și muzicienii, artiștii, creatorii este firesc să trăiască decent din munca lor: este

Anton Șuteu

normal oare ca milioane de euro să plece peste hotare ca drepturi de autor, în loc să rămână în țară?

Chiar dacă, din multe puncte de vedere, convocarea a lăsat de dorit (am

Horia Moculescu

REVISTĂ LUNARĂ EDITATĂ DE EDITURA MUZICALĂ CU
SPRIJINUL UCMR-ADA DIN FONDUL SOCIAL CULTURAL
ȘI ÎN COLABORARE CU U.N.M.B.

ACTUALITATEA MUZICALĂ

Director: Costin ASLAM

Redactori:

Mihai COSMA

Octavian URSULESCU

Editorialist: Liviu DĂNCEANU

Semnează în acest număr:

Horia ANDREESCU, Luiza BARCAN, Ion BÂRSAN,
Dan BUCIU, Luminița CIOBANU, Lavinia COMAN,
Anca FLOREA, Marcel FRANDEȘ, Oana GEORGESCU,
Doru IONESCU, Florian LUNGU,
Doina MOGA, Florin-Silviu URSULESCU,
Octav VELESCU

Pt. ediția electronică vezi: www.ucmr.org.ro

Adresa redacției: București, Calea Victoriei 141, sect.1,
010071, România. **Tel./Fax:** +40-21-312.98.67

E-mail: em@edituramuzicala.ro, editura@unmb.ro

TIPOGRAFIA - ERICOM PRINT SRL

TEL: 021-410.64.88

ISSN: 1220-742x

Mirela și Cornel Fugaru

aflat de la unii că i-ar fi invitat... impresarul german Christian Ratscher!), au fost prezente multe nume cu greutate, al căror prestigiu poate cântări mult în cazul unei eventuale dezbatere în Parlament. Astfel, au luat cuvântul

Anton Șuteu, secretar al UCMR, Horia Moculescu, Alexandru Arșinel, Mirela Fugaru, Voicu Enăchescu, Doru Stănculescu, Mihai Cernea, Ștefan Gheorghiu (CREDIDAM), Silvia Dumitrescu, Radu Fornea, Ionela Prodan, actorul Cristian Șofron, Iulian Vrabete, Gabriel Cotabiță, Octavian Ursulescu. Au mai fost de față și cu certitudine vor sprijini acest proiect în viitor: Cornel Fugaru, Radu Groza, Anna Lesko, Nae Lăzărescu, Vasile Muraru, Mircea Presel, formația Bandidos, Alina Sorescu, Doru Tuفیș, Uni-k, Anamaria Ferentz, Denis Mihai (Autentic), Adrian Daminescu, Petrică Pană.

Așteptăm cu nerăbdare ziua când această lege firească și așteptată va fi promulgată!